

Izhaja ob 4. zjutraj.

Stane mesečno Din 45,-; za in-
senstvo Din 40,- neobvezno.

Oglas po tarifu.

Uredništvo:

Ljubljana, Knašova ulica št. 5/L
Telefon št. 3072 in 3084; ponoči tudi
št. 3034.

Nekopiral se ne vračajo.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravišče: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 54. — Telefon št. 3036.Inzeratni oddelček: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 4. — Telefon št. 3499Podružnici: Maribor, Aleksandrova
št. 13 — Celje, Aleksandrova cestaRačun pri poštnem ček. zavodu: Ljub-
ljana št. 11.845 — Praha číslo 98.180.
Wien, Nr. 105.341.

Ljubljana, 27. decembra.

Ofenziva SLS na žepu prebivalstva Slovenije je v polnem razvoju. SLS se je polastila oblastnih samouprav in njihovega aparata po zloglasnem geslu »Mi in samo mi« ter vzbudila tudi klic strankarske korupcije: »Klerikalci groš, ostali knof«. SLS se po svoji intolernosti da primerjati samo še s srbsko radikalno stranko, ki je državo usuznjala stranki in je od nje živela. Posledice niso izostale: na ruševinah državnega aparata in narodnega blagostanja umira tudi NRS.

SLS v svoji nestrpnosti in gospodarski željivosti smatra Slovenijo za svojo privatno last, slovenske davkoplačevalce pa za molzne krave SLS. Sestavila je »proračun«, ki predstavlja zlasti v ljubljanski oblasti drzno norčevanje s pojmom proračuna. Kajti s tem proračunom bi oblastni odbor lahko z javnim denarjem plačeval svojo partijsko organizacijo...

Od same nestrpnosti se je SLS prenašla in polakomnila bolnic v Sloveniji. Finančni minister se jih je rad odkrižal. Dočim so si druge pokrajine v novem državnem proračunu glede zdravstva priborile večje kredite, je ves večji potrošek v Sloveniji padel na rame oblasti. Pametna previdnost bi bila velela prevzemati le vzporedno z dovoljvijo samostojnih in gibljivih virov oblastnih dohodkov. Tako pa se pasivni del giblje in to na škodo oblasti. od države nakazana kvota z državnega proračuna pa je postala neigibna. Tudi forsiranje novih prevzetov v proračunskem letu 1928-29, je s finančnega stališča obeh oblasti Slovenije naivna poteza, storjena v nervozni vladohlepnosti, na škodo gospodarstvu Slovenije.

Strast SLS po dispozicijskih fondih pa si je dala duška v sklenitvi brezumnih novih bremen, ki jih nalaga SLS ubogi Sloveniji v trenutku, ko v Beogradu dokazujemo njeno ekonomsko izčrpanost. Finančna politika SLS v preteklih tednih, je blaznost. V Beogradu se je ogrevala za dohodnino, v Ljubljani in v Mariboru pa ujava vrh tega velikanske nove davke in davščine, doklade in pridobitine, na trošarine, obdavčuje elektriko in pogonsko silo obrti in industrije, kar vse v svojih posledicah ne zadene samo delavca in meščana, ampak v enaki meri tudi kmeta. V Beogradu se bje boj za znižanje davkov, tačas pa jih SLS forsira in na novo ujava ter daje orožje v roko onim, ki pravijo, da Slovenija lahko prenese še več bremen!

Pri tem je SLS pokazala tako tehnično in upravno nezmoglost, da ji je težko najti para. Predlogi oblastnih odborov so bili tako površni in vihravo sestavljeni, da so v primeri z njimi uredbe beograjskih načelnikov pravi biseri zakonodajne tehnike. Vse je bilo seveda brez motivov, brez statistike, brez globljega premisleka. Moralo je biti rešeno čez noč.

Opozicija je en del teh domačih nalog naših davčno-političnih vajencev popravila z dobrodušno kritiko. Gospodje oblastni producenti davkov so zardevali in se umikali. A ostale so vendarle glavne nespameti, kajti možaki so trkali na svojo večino. In tako dobimo kulturna unika: davke na premož, davke na elektriko itd. Vse to so za finančnega ministra glasni pozivi, kje naj pograbi, da še kaj dobi iz Slovenije.

Pri tem je SLS postopala po dobro premišljenem načrtu. Ubiti treba najproje Zbornico za TOI, ki bi utegnila preveč zakrpati. In res, našla je za pomočnika g. Jelačina, ki je v zvezi s SLS uničil stanovsko reprezentanco, ki se je prej s ponosom proglašala za gospodarski parlament Slovenije. Ta parlament je danes konvencijel klerikalnih kimovcev, obenem pa molzna krava za par ljudi. Ko je SLS nastavila davčni revolver za gospodarstvo Slovenije, je Zbornica za TOI sramežljivo zardeala. Iz levov so postale miške, ki so zadovoljne, da gladojo odpadke.

Kljub temu pa vsa javnost čuti, da se je zgodil grd zločin. Zadnje kapljice krvi hoče SLS izsesati iz slovenskega ljudstva. Nikdar še ni bila izdajalska vloga SLS tako vidna. Beograjskim davčnim metodam daje oporo kot vladna stranka. V hrbet strelja vsem onim, ki se bore za olajšanje davčne preobremenitve Slovenije. Zato pa si je izgovorila zase in svoje dispozicijske fonde, kar se še da kje izsesati. Ubožen narod bo slopo pokoren SLS, tako upajo.

Naloga vseh onih, ki jim je usoda Slovenije na srcu, je, da složno stopijo v boj proti davčni blaznosti, s katero jo hoče SLS ubiti in uničiti.

Nova nesreča v Kruševu

Št. 27. dec. n. V selu Kruševu, kjer se je nedavno pripetila velika nesreča v rudniku boksita, se je danes dogodila ponovna nesreča. Tovorni avtomobil rudniškega podjetja, s katerim so vozili koruzo za krušine nonesrečenih rudarjev, je povzročil nekako delavca in tamošnjega župnika, ki sta bila na posesti pri eni dotičnih družin. Delavec je radi poškodbe umrl, župnik pa je težko ranjen.

Uspeh opozicije glede sodniških plač

Snočna seja ministrskega sveta

Vlada je sklenila popustiti energičnemu pritisku opozicije in pristati na regulacijo sodniških plač v zakonu o sodnikih. — Razprava o upravnem kaosu v Južni Srbiji. — Novi zakonski načrti

Beograd, 27. decembra. Na svoji nocojšnji seji, ki je trajala od pol 6. do pol 10., je ministrski svet razpravljal tudi o vprašanju sodniških plač. Minister pravde dr. Subotić je podal obširno poročilo, v katerem je orisal historijat celega spora med vlado in sekcijo zakonodajnega odbora, kjer se je opozicija z vso energijo postavila proti vladni nameri, da se poglavje o plačah izloči iz sodniškega zakona ter rešuje posebej. Opoziciji se je končno pridružila tudi vladna večina. Ministri niso poročili, da odločitev o tem sporu odloži na poznejši čas, so ostali brezuspešni, ker je opozicija zagrozila, da ne bo dopustila razpravljati o drugih, pred sekcijo se nahajajočih zakonih, dokler se ne reši vprašanje sodniških plač.

Minister dr. Subotić se je na nocojšnji seji vlade pritoževal, da ga poslanci vladne večine niso dovolj podpirali in da grozi zaradi tega opasnost, da pride vlada v konflikt s svojo lastno večino. Na podlagi tega poročila je ministrski svet končno pristal na to, da se vprašanje sodniških plač reši že v Sodniškem zakonu. Glede višine plač pa se naj minister pravde in finančni minister še sporazumeta o finančnem efektu tega sklepa. Sekcija zakonodajnega odbora je sklicana za 11. januar in bo na tej seji vprašanje sodniških plač definitivno rešeno.

Obširna razprava se je vršila v ministrskem svetu tudi o razmerah v Južni Srbiji, ki postajajo od dne do dne mučnejše. Dnevno dobivajo posilanci i vladne večine i opozicije poročila o nekoherentnem postopanju upravnih oblasti i o raznih nasilnostih, ki se vrše nad prebivalstvom. Vlada je sklenila, naj se posamezni resortni ministri na licu mesta prepričajo o razmerah in dajo oblastem navodila za boljše funkcioniranje administracije. Vlada namerava tudi predložiti Narodni skupščini spremembo zakona o splošni upravi, tako da bi mogli upravni uradniki v Južni Srbiji doseči višje položaje nego v drugih oblasteh, veliki župani n. pr. prvo grupo prve kategorije. Minister ver. Obradović se je te dni že mudil v Južni Srbiji ter je prinesel, kakor se zatrijuje, v Beograd naravnost porazna poročila o razmerah v tamošnjih pokrajinah.

Ministru pravde in ministru narodnega zdravja so bili odobreni manjši krediti za razne nabavke v višini pet milijonov dinarjev.

Minister vojne in mornarice je poročal o novem zakonu o dobrovoljcih, minister za šume in rudnike pa o načrtu novega šumskega zakona. Oba projekta sta bila izročena v proučevanje gospodarsko-finančnemu komiteju ministrov.

Bosanske zadrege v vladni koaliciji

Za silo poravnani konflikt med bosanskimi radikali. — Javna polemika med dr. Srškićem in ministrom dr. Spahom

Beograd, 27. decembra p. Kakor vse kaže, dobiva spor med bosanskimi radikali oziroma spor med dr. Srškićem in dr. Andrićem komičen epilog. Kakor znano, je imel dr. Srškić v sarajevskem in travniškem okrožju celo vrsto konferenc z radikalnimi pristaši, ki so izražali svoje nezadovoljstvo nad politiko g. Velje Vukičevića in dr. Andrića, ker sta sklenila sporazum z dr. Spahom. Dr. Srškić je na teli sestankih naglašal, da je ta sporazum proti interesom radikalne stranke, ker morajo po njem preiti razna vodilna mesta v upravni službi in večje število občin v roke dr. Spahovih muslimanov. Zato so radikali grozili, da bodo zavzeli zelo ostro stališče proti g. Velji Vukičeviću. Kakor poročajo iz Sarajeva, je sedaj tjakaj dospel minister dr. Andrić, ki mu je baje uspelo prepričati dr. Srškića, da se drugače ni moglo zgoditi. Zdi se, da se je dr. Srškić s tem zadovoljil. Oba sta odpotovala v Beograd, da kon-

flikt končno likvidirata.

Pač pa se je zopet poostiril konflikt med dr. Srškićem in ministrom dr. Spahom. Včeraj je dr. Srškić objavil v »Politiki« izjave, v katerih silno ostro napada dr. Spaha. Ta mu v današnji »Politiki« ravno tako odločno odgovarja; med drugim pravi: »G. Srškić nadaljuje svoje stare metode. Doslej je vse svoje moči osredotočil na sejanje razdora med strankami, ki so danes v vladi. Politika sedanje vlade v Bosni in Hercegovini je prinesla mnogo pozitivnih uspehov in bo zmešala račune onemu, ki hoče še vedno ovirati naše sporazumne in stvarno delo. Nismo postavljali niti ne postavljamo, niti ne bomo postavljali kakršnihkoli zahtev, ki se ne strinjajo z osnovno črto politike vladne koalicije, in ne zahtevamo ničesar več, kakor da se z našimi volilci postopa enakopravno, kakor z vsemi ostalimi.«

Supilova proslava v Dubrovniku

Dubrovnik, 27. dec. n. Danes je iz Dubrovnika odpotovala na Sušak delegacija, ki bo prevzela žaro s pepelom pokojnega Frana Supila. Dne 31. decembra, bo bodo pripeljali žaro v Dubrovnik, se bo vršila svečana seja mestnega občinskega sveta, na kateri bo mestna občina prevzela žaro v svoje varstvo in sprejela sklep, da se ulica od vzhodnih mestnih vrat do Sv. Jakoba imenuje po pokojnem Franu Supilu. Grobnico in spomenik pokojnemu Supilu bo brezplačno izdelal slavni naš kipar Meštrović.

Ugodnosti za uradništvo v Južni Srbiji

Beograd, 27. decembra. r. Glede sanacije obupnih razmer v Južni Srbiji, je prevladalo v odločilnih krogih mnenje, da se mora izmenjati ves politično - upravni aparat. Zaradi tega je vlada spremenila tudi 2. člen zakona o splošni upravi v toliko, da se politični uradniki v Južni Srbiji priznajo dalekosežne olajšave in ugodnosti. Na ta način upa vlada, da bo pridobila dobro kvalificirane in strokovno usposobljene uradnike za upravno službo. Tako bodo veliki župani lahko napredovali do 1. skupine I. kategorije, tako da bodo lahko tudi bivši ministri imenovani za velike župane v Južni Srbiji. Sreski poglavarji bodo lahko napredovali do četrte skupine I. kategorije. V Južni Srbiji služeci upravni uradniki bodo baje zavarovani tudi pred šikanami strankarsko - političnega značaja.

Zopetni vpad bolgarskih komitašev

Beograd, 27. dec. p. Iz Skoplja poročajo, da je snoči ob 9. več bolgarskih razbojnikov pri selu Romanovu skušalo izvršiti nov atentat na progo Skoplje-Kumanovo. Napadli so nekoga stražnika, ga zvezali in zahtevali od njega, naj jim pokaže, kje je železniška proga. Ker jim ni hotel dati zaželjenih pojasnil, so ga pretepili, nato pa pustili ležati zvezanega na tleh in odšli v smeri proti železniški progi. Stražnik se je končno sam oprostil vezi in obvestil orožniško postajo, ki je takoj pričela zasledovati bolgarske bandite.

Pogodba z Nemčijo uveljavljena

Beograd, 27. decembra. p. Po sporazumu med našo in nemško vlado stopi z današnjim dnem v veljavo trgovinska pogodba, ki je bila sklenjena med Jugoslavijo in Nemčijo.

Zagrebska oblastna skupščina

Zagreb, 27. decembra r. Danes dopoldne se je sestala zagrebska oblastna skupščina, ki bo zasedala bržkone še jutri in pojutrišnjem. Sejo je otvoril predsednik obl. skupščine g. Franjo Petrović, ki je pred prehodom na dnevni red sporočil, da je v sporazumu s predsednikom oblastnega odbora ukinjena prepoved prisostvovanja novinarjskih poročevalcev na sejah, katero je svojedobno izdalo predsedstvo skupščine, ker se ni strinjalo s pisanjem zagrebskih listov o oblastni skupščini. Po odobritvi zapisnika zadnje seje je tajnik Fabijanc poročal o predlogih, predloženih skupščini, med drugim o pravilniku za izvrševanje dimnikarske obrti ter o resoluciji proti ukinjenju nekaterih zagrebskih fakultet. Po poročilu oblastnega odbora je oblastni odbornik Predavec navedel zapreke, ki jih je imel oblastni odbor v svojem delu ter uspehe, ki jih je dosegel.

V petek bo obl. skupščina odgodena bržkone do 2. januarja, ko se prične razprava o proračunu zagrebske oblastne samouprave.

Iz drž. Obrtne banke

Beograd, 27. dec. p. Na seji glavne uprave Obrtne banke kraljevine SHS, ki se bo vršila sredi prihodnjega meseca se bo razpravljalo med drugim tudi o osnovanju podružnice te banke v Sarajevu in Ljubljani.

Bolivijski konzulat v Splitu

Split, 27. dec. n. V Splitu je bil osnovan konzulat južnoameriške republike Bolivije. Za častnega konzula je imenovan naš rojak Anten Tenelić, ki je živel kot izseljenec mnogo let v Boliviji.

Božična pavza v Beogradu

Živahen odmev »Jutrovi« božičnih člankov. — Narodna skupščina se sestane še le po pravoslavnem božiču. — Vmes zborujejo le nekateri odbori

Beograd, 27. decembra p. Članki, ki jih je objavilo božično »Jutro« izpod peres voditeljev SDS, so postali predmet živahnega komentiranja vseh političnih krogov. Posebno mnogo pozornosti je vzbudil ostri članek poslanca g. Vilderja, ki je razpravljal o odnosih med Srbijanci in prečani. »Politika« je včeraj ves članek ponatisnila. Članek je napravil tem večji vtis, ker je g. Vilder znan kot jugoslovanski nacionalni borec in agilen sodelavec pri ustanovitvi naše nove države. V današnji »Politiki« odgovarja na članek anonimni pisec, ki skuša oslabil Vilderjeva izvajanja o hegemonizmu današnjega režima.

Posebni politični dogodkov razun sebe min. sveta danes v Beogradu ni bilo. Politika tišina traja dalje in verjetno je, da do konca pravoslavni božičnih praznikov

ne bo nikadnih važnejših izprememb v političnem položaju. Predsednik Narodne skupščine g. dr. Ninko Perić je izjavil vašemu dopisniku, da se ni določil dan zopetnega sestanka Narodne skupščine, da pa bo to bržkone takoj po pravoslavnem božiču.

Za 29. t. m. je napovedana seja finančnega odbora. Isti dan bodo imeli radikalni člani finančnega odbora sejo, na kateri bodo razpravljali, kako naj se nadaljuje in čim bolj pospeši debata o proračunu.

Danes je minister pravde dr. Subotić posetil predsednika vlade g. Vukičevića in mu predložil resolucijo sodnikov, ki je bila sprejeta na njihovem zborovanju v Beogradu in v kateri zahtevajo, naj se vprašanje sodniških plač takoj reši s sodniškim zakonom.

Načrt novega zakona o nošnji orožja

Načrt je predložen Narodni skupščini. — Dovoljeno in nedovoljeno orožje. — Tudi za posest orožja bo potrebno posebno dovoljenje. — Važne določbe za lovce

Beograd, 27. decembra p. Vlada je izročila Narodni skupščini predlog zakona o držanju in nošenju orožja. Zakon se deli na 8 poglavij s skupaj 54 členi. V 1. poglavju se določajo vrste orožja; med dopuščeno orožje spadajo: 1) vse vrste lovskih pušk, eno ali dvocevni, 2) lovške karabine, revolverji in avtomatske pištole vseh vrst, izvzemši one, s katerimi je oborožena naša vojska. Prepovedano orožje so: bodala, bajoneti, trorežni meči, puške v palicah, bodala v palicah, boksarji itd. Lovsko puško z odgovarjajočo količino municije sme imeti v hiši vsak, mora pa to prijaviti policijskemu, odnosno policijskemu oblastvu. Za nabavo in posest ostalega dopuščene orožja je potrebno odobrenje pristojnega upravnega oblastva I. stopnje. Nošlji sme dopuščeno orožje le oni, ki ima za to posebno odobrenje upravnega oblastva (orožni list). V izrednih slučajih lahko minister notranjih del z ozirom na ožroženo javno varnost prepove posejedcem celim občinam, okrajem in oblastim nabavljanje, posest in nošenje orožja. V krajih, kjer se lovišča po praksi dajejo v zakup ter ima lov gospodarski značaj, lahko minister notranjih del odredi, da se orožni listi za nošenje lovskih pušk izdajajo samo osebam, ki imajo po vladnih zakonih o lovu lovsko pravico. (Člen 11.)

Kdor si nabavi kako lovsko puško, mora to v roku 5 dni prijaviti političnemu ob-

lastvu. Nabavo ostalega dopuščene orožja (revolver itd.) dopušča kompetentno oblastvo, čim se je uverilo, da je prosilec korekten, da nudi garancijo, da orožje ne bo zlorabljal in da orožje potrebuje. Izključene pa so osebe pod 18. leti, osebe, ki so pod policijskim nadzorom osebe, ki so bile obsojene za delikte iz koristoljublja, umorilni, prepirljivi, notorični pijanci itd. Odobrenje za nabavo dopuščene orožja (orožni list) se registrira in ima trajno veljavo, ako ne nastopijo kakšne izključujoče okoliščine.

Orožje in municijo smejo izdelovati samo oni, ki so dobili odobrenje od ministra vojne in mornarice v sporazumu z ministrom notranjih del. Isti minister daje tudi dovoljenje za uvoz in izvoz orožja in municije. Dovoljenje za prodajo orožja in municije izdajajo veliki župani. Trgovci z orožjem morajo voditi spiske kupcev in smejo eni in isti osebi prodati samo po eno lovsko puško, a ostalo dovoljeno orožje samo na podlagi orožnega lista.

Kdor brez orožnega lista nosi orožje, se kaznuje z 2 do 15 dni zapore ali globo do 750 Din. Novi zakon starih orožnih listov ne razveljavlja, pač pa se morajo posestniki takih orožnih listov tekom 3 mesecev javiti kompetentni oblasti zaradi registriranja. Minister se pooblašča, da izda s posebnim pravilnikom natančnejše izvršilne predpise k zakonu.

Vatikan ugodil zahtevam čl. vlade

Praga, 27. dec. d. Kakor smo že poročali, je konflikt med sveto Stolicco in med češkoslovaško vlado poravnani. Ko bo češkoslovaška vlada odobrila sklenjeni modus vivendi, kar se bo približno ob istem času zgodilo, ko ga bo odobril tudi Vatikan, namreč sredi januarja, se bodo izmenjale ratifikacijske listine, nakar bo pogodba stopila v veljavo. O vsebini dogovora se izve sledeče: Glede Husove prošnje se ugotavlja, da so težkoče, ki so se pojavile pred dvema letoma, poravnane. Glede škofjskih meja se določa, da se morajo te meje strinjati z državnimi mejami. To pomeni, da na Slovaškem ne sme biti nobene škofije več, čije del bi bil na madžarskem ozemlju. Isto velja tudi za vratislavsko škofijo, ki sega deloma na Češkoslovaško. Razmejitve škofij bo revidirala posebna komisija. Pravica imenovanja škofov ostane Vatikanu, vendar pa ima češkoslovaška pravica kontrole. Češkoslovaška vlada bo lahko vložila svojo veto, ako bi bilo imenovanje kakake škofa iz državnih vzrokov neoportuno. Škofji morajo prisesti češkoslovski vlagi. Osebnost vraščanje nuncija Marmaggia se v tej pogodbi ne omenja.

Pred grško-bolgarskimi pogajanjmi

Atene, 27. dec. d. Grški odpravnik poslov v Sofiji je dobil nalog, naj takoj odide na svoje mesto, da reši z bolgarsko vlado važe vprašanja, ki so med obema državama že več let nerešena in ki onemogočajo prirsčne odnose.

Razorožitveno posvetovanje v Pragi

Praga, 27. decembra g. Glasilo zunanjeja ministra dr. Beneša »Česke Slovoc« potrjuje da se bo koncem januarja v Pragi sklical pripravljalni odbor razorožitvene konferenec. Praška posvetovanja bodo trajala več dni. Poleg dr. Beneša se bodo udeležili teh pogajanj grški delegat Politis, holandski delegat Rutgers in finski delegat Holsti. Konferenca bo izdelala referat za razorožitveno komisijo, ki je sklicana za 20. februarja v Ženevo.

Avanture francoskih komunističnih poslancev

Pariz, 27. dec. s. Kakor poročajo listi, so štirje komunistični poslanci Doriot, Marty, Cachin in Duflos, ki so bili obsojeni na daljšo ječo, a so za časa parlamentarnega zasedanja bili izpuščeni na svobodo, da morejo prisostvovati sejam, nenadoma izginili. Po končanem zasedanju bi se bili morali zopet vrniti v ječo.

Razdelitev dedščine po pokojnem kralju Ferdinandu

Bukarešta, 27. dec. s. Danes je sodišče protokoliralo akt glede razdelitve dedščine po pokojnem kralju Ferdinandu. Jugoslovanska kraljica Marija in bivši prestolonaslednik Karol, sta bila zastopana po pooblaščenih. Z kralja Mihaila je podpisal akt regentski svet. Dedščina, ki se ceni na 367.476.714 lejev, bo razdeljena med pet dedičev, od katerih dobi vsak 76.095.343 lejev. Samo princesinja Ileana dobi v smislu dogovora med dediči za pet milijonov več in sicer kot odškodnino za darila, ki so jih ostali otroci dobili o priliki svojih porok. Brez oziroma razdelitev dobi kralj Mihail grad Peleš v Sinaj in nekaj poslopij v Bukarešti.

Pred rekonstrukcijo rumunske vlade

Bukarešta, 27. decembra. g. V političnih krogih se smatra rekonstrukcija vlade kot golov čin. Govori se, da bo sedanji trgovski minister izstopil iz vlade. Na njegovo mesto bi prišel bivši minister Fasu. Poleg tega bi sedanji pravosodni minister Popescu prevzel drug resor. Na njegovo mesto bi prišel univ. prof. Micescu.

Titulescu ozdravel in potuje v Rim

Bukarešta, 27. decembra. g. Zunanji minister Titulescu je popolnoma okrevl. Odpoval bo še ta teden v Rim, nato pa v Paris in London.

Preiskava proti bivšemu turskemu mornariškemu ministru

Angora, 27. dec. d. Narodna skupščina je na predlog ministrskega predsednika Ismeta paše soglasno sklenila, da se prične preiskava proti bivšemu mornariškemu ministru Ihsanu beju. Ako bi preiskava dala podlago za obtožbo, bi Ihsan bej prišel pred državno sodišče. Ismet paša je izjavil, da je Ihsan bej brez vednosti kabineta sklenil s francosko firmo dogovor glede reparatur krizarke »Javus Selim« (bivša nemška »Göben«). Ta dogovor je odobril zahteve francoske tvrdke, ki jih je turški kabinet odklonil, vsled tega so bili kršeni finančni interesi Turčije.

Socijalistični kongres v Pragi

Praga, 27. decembra. h. Jutri in pojutrišnjem bo zasedal v Pragi prvi skupni kongres češkoslovaške, nemške, madžarske i poljske socialne demokracije iz češkoslovaške republike. Povod za ta kongres je protest proti novelizaciji socialnega zavarovanja.

Za izboljšanje uprave v Južni Srbiji

V zadnjem času so vedno večkrat na repertoarju razprave o izboljšanju uprave v Južni Srbiji. Kaj si je treba pod tem predstavljati, je seveda zelo enostavno, manj enostavno pa je, kako naj se remedura izvede. Izboljšanje uprave ni teoretično nikak problem, praktično pa eden najtežavnejših, kar si jih je mogoče predstavljati.

Vsa naša nesreča je v tem, da se pošilja na jug najslabši uradniki in, kar je gotovo še hujše, da se pošilja, namučeno ter držijo po vidikih partizanskih interesov. Pri tem pa ne gre le za nameščanje strankarskih pristašev v svrhu zagotovitve njihove eksistence, marveč za namenoma, da se vzdržuje v deželi strankin režim, ki omogoči, da se dosežejo v volitvah taki rezultati, kakršne zahteva strankino vodstvo v Beogradu. Južna Srbija je ona domena, kjer more vladajoča stranka vedno računati na zaželeno število mandatov; rovarjenje resničnih, od zunaj vzdrževanih protidržavnih elementov omogoča vedno in v vsakem slučaju, zamenjati le elemente s političnimi nasprotniki, dasi so ti napram državi povsem lojalni, ne le formalno, marveč tudi faktično. Zato je razumljivo, da se bo vladajoča stranka do skrajnosti upirala vsakršni remeduri, ki bi hotela ogroziti partizanske pozicije. Ker pa je faktična remedura mogoča samo z likvidacijo partizanskega režima, se odpre z zahtevami, ki so danes, osebno po avdienci škopskega mitropolita, aktualne bolj kot kdaj poprej, vse rezervirano težav, ki so za naš, globoko v partizanstvu temelječi državni režim simptomatične.

Naglasili smo, da je v principu izboljšanje uprave zelo enostavna stvar. Namestiti na vsa merodajna mesta sposobne, vestne in nepristranske uradnike, ki jih imamo, osebno v prečanskih krajih, gotovo še vedno dovolj, hvala Bogu, omogočiti jim neuplivo poslovanje, in razmere se bodo na jugu naglo pričele boljšati. Toda tako uradništvu ne bo poslušen aparat za partizanske volitve, marveč vedno le nepristranski in pravični aparat državne uprave. Prebivalstvo bo dobilo znova zaupanje v državne oblasti in mnogo več nego polovica dela za konsolidacijo razmer na jugu bo opravljeno.

Primeroma in potrebno je pri tej priliki naglasiti, da nimamo namen, podcenjevati pomena zlohotne propagande od zunaj. Akcija makedonstvujskih bo obstajala tudi zanaprej, centralni odbor bo kot doslej pošiljal čez mejo trojke z bombami in vsemi onimi sredstvi, ki so znak in orodje teroristične protidržavne kampanje. Toda ako se v deželi uvede na očrtani način izboljšana uprava, bo teroristični akciji prej ali slej zmanjkalo tal. Vnanje finančne in drugače podpre je ne bodo mogle pomagati, ako se bo prebivalstvo čutilo zadovoljno v pravnem in materialnem oziru in ako bo nastop teroristov otežen še bolj s sistematično varstveno organizacijo. Organizacija makedonstvujskih ne bo mogla dobiti prirastka iz naših krajev in bo morala prej ali slej izgubiti korenine. S tem pa postane njena končna likvidacija neizbežna.

Ako se k tem remeduram pridruži še smotrna in s prevdardom in sistemom izvršena notranja kolonizacija, imamo prav gotovo v doglednem času normalne razmere in makedonski problem bo prenehal obstojati tudi faktično, ne le formalno. In to je vendar končni cilj nas vseh, tako z nacionalnega kot državnega stališča.

Ali kdo bi mogel biti danes optimist glede depolitizacije uprave, glede ukinitja partizanstva na jugu in celotne remedure? Zelo bi bili veseli vsi dobrohotni državljani naše države, ne le oni sorojaki na jugu, ako bi se izkazalo, da smo bili preveliki pesimisti. Saj bi likvidacija zlorab in pogrešk v Makedoniji likvidirala hkrati centralne balkanske probleme in omogočila ali vsaj olajšala zblizanje z Bolgarijo in tako stvorila osnovo za najzanesljivejšo in najtrajnejšo jedro balkanske zveze. Balkanski politični položaj bi se moral prej ali slej konsolidirati v toliki meri, da bi vnanji intriganti ne imeli več vabljevega in žal le prevečkrat hvaležnega področja za svoje zlohotne vmešavanja.

Problem izboljšanja uprave na jugu je tedaj tako dalekosežnega pomena, da je vredno v najvišji meri, da mu merodajni faktorji in vsi iskreni ter resnični fanatiki države in boljše bodočnosti na Balkanu posvetijo svoje najboljše moči in naimočnejšo voljo.

Komercijalizacija državnih železnic

(Iz poročila zborničnega tajnika I. Mohoriča k točki 8. dnevnega reda plenarne seje dne 19. t. m.)

Pri reševanju vprašanja komercijalizacije državnih železnic je prometni minister pozval gospodarske kroge na sodelovanje. Sklinal je, kakor znano, 5. t. m. v Beograd anketno gospodarskih in strokovnih organizacij. V svojem ekspozitu, kakor tudi v obširnem poročilu generalne direkcije državnih železnic, ki je bilo predloženo tej anketi, se označuje kot glavne vzroke sedanjih nepravil naslednje momente:

- 1.) Nepriladnost zakona o državnem računovodstvu in sedanjega državnega buĝetiranja;
- 2.) škodljivost politično - strankarskih vplivov;
- 3.) nerazvitost naše železniške mreže in neenotnost voznega parka, kar onemogočuje racionalno eksploatacijo železnic;
- 4.) nezadostna kontrola in pomanjkanje trgovskega duha pri birokratski upravi železnic.

Železniška uprava in gospodarstvo naj bi se po načrtu uredbe izdvojila iz splošnega državnega proračuna in izdvojila v upravo posebnemu upravnemu odboru, ki bi upravljal železnice po trgovskih načelih. Kandidate za imenovanje članov tega odbora bi predlagalo sedem institucij, odnosno organizacij, in sicer po tri kandidato gospodarski svet, nadalje vse tri univerze skupaj, vse gospodarske zbornice skupaj, zveza industrijev skupaj, zveza poljedelskih zadrug, združenje pravnikov ter združenje inženjerjev in arhitektov. Železnice bi torej ostale še nadalje državna last in novi upravni odbor ne bi dobil za eksploatacijo od strani države nikake dotacije na obratnem kapitalu. Nasprotno bi bil vsak kredit, ki bi ga odbor najel v znesku preko 50 milijonov letno, odvisen od odobritve ministra.

Načrt uredbe, ki ga je bil predložil prometni minister, je naletel na splošno kritiko. Govorniki so kritizirali predvsem njegovo tehnično nedovršenost, grajalno dejstvo, da je ostala nerešena cela vrsta vprašanj, ki bi jih bilo treba predhodno urediti in razčistiti, predno se rešuje vprašanje komercijalizacije, da uredba ne razumeje pravilno in tudi ne obeležuje točno nadzorovane oblasti prometnega ministra napram upravni odboru in upravnega odbora napram generalni direkciji in oblastnim direkcijam.

Načelno se lahko razdeli struje, ki so se pojavile na tej anketi v tri glavne skupine. Pretežna večina se je izrekala za komercijalizacijo železnic; od tega je bil en del mišljenja, da je treba izvesti popolno deatizacijo in osnovevali v to svrhu samostojno podjetje po vzorcu komercijalizacije v Nemčiji. Drugi del je zastopal mišljenje, da se sicer izdvojijo državne železnice iz splošnega državnega proračuna ter se prenosijo na samostojno državno ustanovo ter prepusti njih eksploatacijo upravni odboru, dočim je tretja skupina zahtevala, da ostanejo, kakor sedaj v upravi strokovnega železniškega uradništva ter da se jih samo s primerno uredbo osvobodijo oziroma spon zakona o državnem računovodstvu in glavne kontrole. Poleg tega pa so bili podani še razni drugi nasveti, med njimi od strani zagrebnice zbornice, da naj bi stanje naših železnic proučila nevtralna komisija inozemskih strokovnjakov, nakar bi se na podlagi take ekspertize šele moglo razpravljati o nadaljnjih korakih.

Z ozirom na raznovrstnost mišljenj in predlogov se je ob zaključku sklenilo, da se izvoli ožja strokovna komisija iz sredine delegatov organizacij, ki bo redigirala iz celotnega gradiva spomenico za prometnega ministra ter izdelala nov načrt uredbe, odnosno zakona o komercijalizaciji državnih železnic, ki bi odgovarjal zahtevam ankete in ustrezal i v zakonodajno - tehničnem, kakor tudi v organizatornem in ekonomskem oziru potrebam našega gospodarstva.

Velika neprilika za konferenco samo je bilo to, da ekspozite generalne direkcije ne najvaja nobenih števil, tako da ni bilo mogoče ugotoviti, ali so naše železnice pasivne ali ne in v koliki meri in kakšno so potrebe naših železnic za racionalno eksploatacijo. Zaradi tega je bila tudi vsa razprava precej neokretna in so si trditve posameznih govornikov v mnogem nasprotovale.

Težišče situacije je pri današnjem položaju železnic po mojem mišljenju naslednje: Kljub znatnim investicijam, ki so bile izvršene v preteklih letih za obnovo in adaptacijo naše železniške mreže in voznega parka in kljub vsem reparacijskim dobavam za železnice, so potrebne naši železniški mreži še vedno velike izredne investicije za obnovo, popravila, neobhodno potrebna razširjenja in tehnično ureditev, ki jih ni mogoče kriti iz rednih dohodkov. To se najbolje vidi iz dejstva, da so potrebe na kreditih, ki jih stavi direktor ob priliki vsakokratne sestave državnega proračuna, za 50 in celo do 100 % večje, kakor pa znaša kritje iz normalnih dohodkov. Ker pa je poleg tega prometno ministrstvo moralo iz dohodkov državnih železnic dosedaj še prispevati iz svojega buĝeta za subvencioniranje paroplovne, plačevati nad 200 milijonov prometnega davka finančnemu ministru in graditi iz normalnih sredstev nove proge, je jasno, da ni bilo v stanju biti kos vsem potrebam obstoječe mreže in je moglo zadovoljiti le nekatere najnujnejše, pa tudi le deloma, in sicer vedno na škodo drugih potreb.

Železniško ministrstvo se je že dosedaj vedno trudilo in stremelo po tem, da bi bilo čim bolj neodvisno od nepravil, ki jih povzroča državno buĝetiranje in računsko kontrola.

Problem komercijalizacije leži, na kratko povedano, v tem, da je treba ločiti račun eksploatacije od računa investicij, ki gredo preko normalne eksploatacije ter usmeriti tarifno politiko v pogledu normalne eksploatacije, dočim se mora za pokritje investicijskih sredstev potom dolgotrajnih kreditnih operacij.

Mussolini: «Franciji ponujam za kompenzacijo svojih zahtev vojaško zvezo proti Nemčiji, če pa Francozi nočejo, jim zapretim, da pojdem z Nemci proti njim!»

(«Populaire»)

Številne aretacije komunistov na Poljskem

Vrčava, 27. dec. s. Organi politične policije so v zadnjih dneh aretirali mnogo komunistov, med njimi člane agitacijskega oddelka centralne poljske komunistične stranke. V stanovanju nekoga komuniste so odkrili tajno tiskarno. Število aretiranih čev znaša 50. Poleg teh je bilo aretiranih tudi več članov komunističnih mladinskih organizacij.

S kongresa francoskih socijalistov

Pariz, 27. decembra. g. Kongres socijalistične stranke je danes nadaljeval svoja posvetovanja. Delegat Geromski je poročal o zunanje-političnem položaju ter se zavzemal za zblizanje med Francijo in Nemčijo. Obsojal je prekinjenje diplomatskih odnosov s sovjetsko Rusijo ter je koročno zahteval revizijo procesa mirovnih pogodb iz leta 1919, in sicer na podlagi pravice samoodločbe narodov. V finančni debati je povzel besedo poslanec Aureol, ki je izjavil, da bo stranka pri prihodnjih volitvah začasno opustila zahtevo po oddaji premoženja. Končno je zahteval, da Francija toliko časa ne more odobriti ureditve političnih dolgov, ki ne bi upoštevala plačilne možnosti Francije, dokler ne bo izvršena splošna ureditev vojnih dolgov bivših vojnih udeležencev.

Spremembe v sovjetski vladi

Moskva, 27. dec. h. Na podlagi sklepov 15. strankinega kongresa se bo vršila gotova pregrupa v sovjetski vladi. Zednava se more z gotovostjo računati s tem, da bo Kamenjev zapustil Rim in da bo prišel na njegovo mesto Lunačarski. Mesto, ki ga je imel Lunačarski v vladi skozi 10 let, bo poverjeno Menšinskemu. Politično državno upravo pa bo vodil eden najboljših prijateljev Stalina Nijogjan. Sokolnikov, ki je v komunistični stranki zopet postal persona grata, bo prevzel trgovski komisariat.

Pariz, 27. dec. d. «Radioagencija» javlja iz Moskve, da je baie Trocki pripravljen sprejeti sklepe osrednjega odbora komunistične stranke.

„Miss Grayson“ izgubljena

Newyork, 27. dec. g. Vsi dosedanja napori, da bi našli letalo „Miss Grayson“, so ostali brez uspeha. Niti Zeppelin „Los Angeles“, niti odposlani rušilci niso našli najmanjšega sledu o letalu. Čeprav nadaljuje Los Angeles svoje napore, so v tukajšnjih strokovnjakih krogi opustili skoraj vsako nado, da bodo rešili Miss Grayson in njene spremljevalce, ki se pogrešajo že štiri dni. Obstoji samo možnost rešitve, ako je letalo pristalo na zapušteni obali Nove Fundlandije. Ako je bilo letalo prisiljeno pristati na morju, so letalci z ozirom na izredno slabo vreme gotovo že utonili.

Newyork, 27. dec. g. Ako je letalo Miss Grayson pristalo na morju, je gotovo, da se je zlasti z ozirom na viharo vreme kmalu potopilo. Los Angeles, ki kroži nad morjem pri Newyorku, razsvetljuje morje z žarometi, ter je v stalnem stiku z brezzičnimi postajami na kopnem. Zrakoplov bo še danes ves dan nadaljeval iskanje, zvečer pa se bo povrnil v svoje pristanišče Lakehurst. Kakor se izve, je gospa Grayson pred odhodom vzela s seboj majhen revolver ter pri tem šaljivo rekla: za silo.

Novo vremenske katastrofe

Bratistava, 27. decembra g. Led na Danavu se je danes ponovi pričel pomikati. Povzročil je veliko škodo. Parnik, ki je hotel spraviti velik čoln na obalo je led vzel s seboj. Parnik leži sedaj 7 km pod Bratistavo. Na krovu ima les in celulozo. 20 mož broječa posadka skuša z velikim naporom priti do obale. Škoda v bratistavski luki se čeni na milijone. Mnogo remorkerjev in pontonov je bilo uničenih, velika množina tovarov pa poškodovana. Celotno ribiško brodogradje je bilo uničeno. Dosedaj ni bilo človeških žrtev. Nocoj so ugotovili, da je led že odplaval in da ne obstoji nobena nevarnost za bratistavsko pristanišče.

Boulogne sur Mere, 27. decembra s. Od večerj popoldne divja nad Canal de la Manche velikanski vihar. Zveza med Londonom in Francijo je prekinjena. Francoski tovorni parnik «Senator Reymond» se je večerj pri vrodu v luko Cherbourg potopil. Posadka se je mogla rešiti. Ponoči je zopet močno snežilo. Sneg na letališču Croydon je 20 cm visok. Letalska služba Croydon Paris je ustavljena. Vsa letališča so bila obveščena, da je skoraj nemogoče pristati na letališču v Croydonu.

London, 27. decembra s. Večernišni zamesti, kakršnih ne pomnijo od leta 1886, so povzročili veliko škodo. 4000 telefonskih prog je prekinjenih. V bližini Readinga je vlak skočil s tira, ker je zemlja zasula progo. Na nekaterih progah so morali zaradi visokega snega ustaviti promet.

Atene, 27. decembra s. Zaradi močnega deževja so reke v nižavi Patrasa prestopile bregove ter poplavlje vsi vasi.

Grozna lakota na Kitajskem

Peking, 27. decembra. g. Evropei, ki so prišli iz Santunga, potrjujejo, da trpijo 4 milijoni prebivalstva v provinci Santung strašno lakoto. V 35 okrajih od 107 v provinci Santung se je moglo pridobiti le 10 odstotkov želve. V 30 drugih okrajih je želve znalo 10 do 40 odstotkov normalne želve. Velik del prebivalstva živi že od drevnega lujba. Visek lakote pa se ni dosež. Dosedaj bozati kmetje prodajajo svojo živino za malenkostne denarje, da bi se mogli izseliti. Lokalne oblasti pripisujejo krivdo za to lakoto suši in koblicam. Inozemci pa trdijo, da je vzrok lakote iskati v državljanski vojni, v delovanju roparjev in velikanskem obdavljenju prebivalstva. Ni nobenega upanja, da bi se našla na Kitajskem dovoljna sredstva, da se reši velika masa prebivalstva smrti. Pomoč iz inozemstva je nujno potrebna. Brezupen položaj postreduje še čete in roparske tolpe. V okrajih, kjer divja lakota, so skoraj onemogočene pomožne akcije. Slične razmere vladajo tudi v gotovem delu juga provincije Čili, kjer znaša želve samo 20 odstotkov dosedanje želve.

Velika nesreča na morju

Cartagrad, 27. dec. s. Parnik «Sevindja», ki je imel 130 potnikov na krovu, je zadel v parnik «Marmara» ter se v nekaj minutah potopil. Rečevalna dela so bila zaradi megle zelo težka. Kakor poročajo je utonilo 140 oseb. Med pogrešanima se imenujeta tudi ena angleška in ena švicarska učiteljica ameriške šole v Brussi.

Velika eksplozija na Kitajskem

Tientsin, 27. dec. (bess) Večera je eksploziralo tukajšnje glavno skladišče petrolejske družbe Standard Oil Company. Eksplozija je povzročila baje vnetje bližnjega municijskega skladišča. Škoda se čeni na 50 milijonov dolarjev. Vseled eksplozije je za dolgo časa nemogoče vsako poslovnanje družbe na severnem Kitajskem. Številni človeški žrtve še ni znano, bo pa vsakakor zelo visoko. Splošno se smatra, da je eksplozija čin interesiranih krogov.

London, 27. dec. g. K eksploziji skladišča Standard Oil Company v Tientsinu poročajo, da se velikanski požar po 60 urah še vedno ni mogel pogasiti. Vse ameriške čete v Tientsinu so prišle na pomoč. Poleg že javljene velikanske škode, je v nevarnosti še 60 tisoč sodov bencina. Go-reči parafin je teklo v morje ter ogrožal ladje.

Drzen roparski napad na sveti večer

Newyork, 27. dec. s. V uradu Bance v Lincolnu v Nebraska, je bil na sveti večer izvršen drzen roparski napad. Oseba, ki je bila oblečena kot božični mož, se je pojavila v uradih, kjer je bilo ravno mnogo klientov ter razdeljevala med navzoče majhna božična darila. Naenkrat je postegnila dve pištoli ter grozila navzočim. Štirje njeni tovariši pa so med tem preiskavali žep navzočih. Neki ženski se je posrečilo obvestiti policijo, ki je ustrelila vodjo tolpe, dočim se, je ostalim posrečilo pobegniti.

Boj med orožniki in cigani

Bratistava, 27. decembra. g. V bližini Novoga sela je prišlo med orožniki v 20 mož broječo cigansko tolpo, ki jo je orožništvo že delj časa zasledovalo zaradi raznih tatvin, do streljanja. En cigan je bil ubit, več pa je težko ranjenih.

Naši onstran granic Na Koroškem

Dr. Wutte, direktor deželnega arhiva, je pisal že mnogo o koroških Slovencih. Stvar mu je v krvi, saj je sam potoke iz vrst slovenskega življa. V brošuri, ki jo je izdal k sedmi prebiscitni obletnici, hoče dokazati, da ni na Koroškem nikakega čistega Slovenstva, ampak da je vsled zaprtih zunanjih mej nastala politična enota prelila jezikovno različne rodove v eno, to je v »koroško ljudstvo«. Čisto nemško in jezikovno mešano ozemlje se spajata brez prometnih ovir. Od zgodnjega srednjega veka dalje pozna Koroška samo nemško kulturno življenje, v bistvu ni nikake razlike več med Slovenci in Nemci, tako je sedaj za Slovenci na Koroškem ne pripadajo slovenski narodnosti, marveč jih je prišleli k nemški, najpraviše pa jih je smatrali za mešano ljudstvo! Wutte zaključuje po svojih izjavljanjih, da so zahteve voditeljev slovenske stranke neupravičene. Wutte govori o mešanici med slovenskim ljudstvom, ker bi rad priklril resnico, da je na Koroškem malo pristnega Nemstva in da je to vse premešano s slovenskim življenjem. Enotna je v deželi gospodarska oblika, šege in navade, ljudske pri-povedi in petje. Ali vse to je izvirno slovensko. Slovenski življenjski način je prevladal v koroški pokrajini. Wutte vse to dobro ve, ali priznal tega ne bo nikdar in tudi ne bo ugal, ali spajda današnji koroški Nemci docela k nemški narodnosti ali ne.

S predlogom kulturne avtonomije za Slovence so priznali pred svetom obstoj Slovenstva v deželi, kateremu se imajo dati manjšinske pravice. O koroški avtonomiji je razpravljaj spomlad v avstrijski tisk in jo proglasal za vzor državne skrbstva za manjšine. Gospodje so igrali samo komedijo. Šlo jim je za to, da bi pomagali nemški manjšini v Jugoslaviji do vedno večjih uspehov, ko že tako vživa v zvišani meri vse manjšinske pravice, in na ženevski zbor narodnih manjšin so mislili. Avstrija se je postavljala s koroškim manjšinskim predlogom, v Celovcu so brili norec z njim in kmalu so se oglasile stranke ter ga zavrgle, dasi so se njihovi zastopniki pri vložitvi predloga v deželnem zboru tako silno resno držali. Landbundovci so podpisali takrat predlog šele na zagotavljanje, da do avtonomije v resnici nikdar ne bo prišlo.

Med tem pa hitijo z germanizacijo na vseh poljih in prav krepko pomaga katoliška cerkev. Slovenskega učiteljskega narščalja ni, ker je vstop na učiteljske odmerjen na Nemce, v slovenske župnije pošilja celovški škof nemške duhovnike, nemške politične stranke pa se trudijo z vso silo, da bi navezale nase vedno več Slovencev, zlasti še krščansko-socialna stranka. V Velikovecu je nastavila posebnega tajnika, ki ima nalogo, da organizira nemško kršč stranko med Slovenci v okraju. Pritisk je silen z vseh strani ali tudi odpor ne izostaja. Letošnje volitve so pokazale, da je koroško Slovenstvo trdno in da vztraja tudi sredi naimočnejšega nemškega navala.

Za božič ključimo: Poslušni očeta in mater! Kdor se drži četrte bože zapovedi, temu je svet tudi domač jezik! Profesor teologije Spirago uči v svojem «Volks-Katechismus»: «Kristian sme svoj narod ljubiti» je premalo. «Kristian mora svoj narod ljubiti»... «Če Slovec tudi ve, da so v življenju bolj plemeniti in bolj omikane matere kot njegova lastna, vendar ceni on svojo mater nad vse druge»... «Če je verska brezbrzižnost nevarna, je gotovo še bolj škodljiva nacionalna brezbrzižnost». — «Za obrambo svojelega naroda smo najbolj uravničeni takrat, ko se hoče zatreti naš jezik»... «Greši oni, ki je napram svoiemu narodu brezbrzižen ali pa svojo narodnost celo zataji»...

Božič je tu. Naznanja se mir ljudem na zemlji. Slovensko ljudstvo si povsodi želi miru in dela. Nad 1300 let že živi naš rod na Koroškem in hoče ostajati dalje v svoji narodni zavesti na svoji grudi. Boj za obstanek se krepko nadaljuje in se mora zaključiti z našim uspehom.

Potentan trobojni znak

Na praznik sv. Jožefa je v Komnu tradicionalni sejem. Ernestina Jazbec iz Sve-tose je vračala domov s sejma v družbi Josipa Abrama in svoje prijateljice Marije Pipan. Srečali so učitelja Ludvika Jazbeca, bratrance Ernestine. Vprašal jo je, kaj pri-naša s sejma. Pokazala mu je na prsih maj-

hen znak z italijanskimi barvami in rekla, da ga ji je kupil Abram, njen fant. Ernestina je vzela s prsi znak in ga držala v roki. Učitelj Jazbec jo je krenil po roki, znak je padel na tla. Hotel je nekoliko po-držati zaljubljenega Abrama. Nacionalne barve so na tistem znaku tako medle, da jih takoj niti ne opaziš. Milčički so izvedeli to stvar pa takoj skovali ovadbo, da je Jazbec vrzel ob tla oni znak potem, ko ga je sestrčici iztrgal s prsi in še poteptal ga je. Prišlo je do razprave v Gorici. Abram je trdil, kar navaja o tožnica, Pipanova je rekla, da ni res, da bi bil Jazbec pohočil oni znak. Ernestina Jazbec pa je trdila do-sledno, da si je sama vzela znak s prsi in da ga bratranec ni pohočil. Radi tega so jo odvedli v zapor, češ, da krivo priča. Učitelj Jazbec je obsojen in contumacijam na cno let zavora.

— V Kobaridu je te dni umrl posestnik in gostilničar Josip Gruntar, znan radi svoje segavosti in srčne plemenitosti širom soske doline pod imenom stric Pepč. 2. njim je legel v grob eden izmed najstarejših kobarških poštenjakov, ki do zdajga ni izgubil vere v zarje Vidove. Zapuščeni vdovo, sina in troje hčera. Bodi blagumu možu prijeten počitek pod rodno primorsko rušo!

— Divji merjasec se je pojavil v gozdu pri Jedincem vrhu nad Idrijo. Zasedil ga je lovski čuvaj Fran Lapajne. Mrjasec je pred njim pobegnil v globok jarek in se skril v gozdu.

— Brez potnega lista je bil odšel v Jugoslavijo Idrjčan Fran Gantar. Ko se je vrnil, so ga postavili pred sodnika, ki ga je obsodil na 5 mesecev zavora.

— Strojni inženjerski izpit je napravil na tehnični fakulteti v Turinu g. Stanko Primožič, sin vpok. sodnega nadsvetnika g. Primožiča v Gorici.

Proračunska seja mestnega sveta v Trzinu

Proračunska seja mestnega sveta se je vršila pretekli teden po vseh pravihlih trez-nega občinskega gospodarstva, ki pozna le pravce vseobčih potreb in pomočkov. Navzoči so bili vsi občinski možje, razen gos-poda Rudolfa Ahaičiča, ki je izostal radi bolezni. Iz županovega poročila smo posne-li, da je stavbno posojilo v znesku 300.000 Din končno dovoljeno in da se bo v naj-krajšem času realiziralo pri Mestni posojil-nici v Kranju, ki je stavila najnižjo po-nudbo. Tržni red je okrajni glavar potrdil, težavna pa je zadeva z razširjenjem poti iz mesta proti Bistrici, ker zahteva posest-nica prevelik znesek za svet.

Povečana razsvetljava je urejena, cesta proti kolodvoru je koncem novembra zo-pet zidatirana od podjetnika ing. Dedeka in so storjeni vsi koraki, da se delo konč-no izvrši. Občina je kupila od posestnice Ide Maljeve vrt in pripadajočo šupo za znesek 40.000 Din. Na tem vrtu se postavi takoj, ko bo ugodnejše vreme, reparacijska hišica za dečji dom. Pogodbo je svet so-glasno potrdil. Nato se je prebral odlok oblastnega odbora z navodili za sestavo let-nega proračuna. To navodilo priporoča, da naj se vpele splošno varčevanje in naj se nove davščine ne uvajajo. Pa saj tudi ni mogoče dobiti kakega novega vira, kajti oblastni odbor je vse to sam sebi pridržal.

Nato se je prišlo k podrobni obravnavi proračuna. Dohodki iz mestnega imetja v znesku 155.132,50 Din so bili soglasno spre-jeti. Pri stroških so se gospodje od SLS spodbudili nad zneskom 15.000 Din, ki ga je stavil finančni odsek za reprezentančne stroške župana v proračun. G. oblastni pos-lanec Majeršič je stavil predlog, naj se ta znesek črta. Večina pa je bila naziranja, da je dala v mestni občini toliko, da se ne more od župana zahtevati, da naj svoje posle opravlja za boholneje kakor v kaki zakotni vasi, kjer je 400 duš. Upokojili se je občinski gozdar, ki radi starosti in bo-lezni ne more več vršiti svoje naporne službe.

Ostale postavke izdatkov so zanimive. Za pouk in izobrazbo žrtvuje Tržič na leto čedno vsoto 103.066 Din, za socialno po-litiko da 111.050 Din, za ceste in pota 92.900 Din, za tržno policijo 14.000 Din, za zdravstvo letos 123.000 Din. Pri obravnavi te točke je imel tržički gospod žup-nik dolg govor, čigar kratka misel je bila ta, da naj občina opusti vsako socialno akcijo za napravo dečjega doma ali zasil-ne bolnice, ker je to predrag špas, naj se raje nasloni na že obstoječe socialne na-prave, predvsem na Vincencijevo konfe-rencio, ki ima že dom za dojenčke, naj da tej 100.000 Din podpore in Tržič bo videl, kaj se da s tem denarjem napraviti. Če se mestni zastop boji, da bi izgubil dobro-delno glorio, je to popolnoma nepotrebno, kajti zapisano bo itak, da je dala v dobro-delne svrhe in pomagano bo vsem, kajti ne moremo si misliti boljšega gospodar-stva, kakor ga imajo redovnice. Če se pa kaj takega napravi v občinski upravi, bo treba za to novih uradnikov in bogsigavedi kaj še vse.

Toda občina Tržič ni kaka vas, kjer bi imel prvo in zadnjo besedo kaplan ali žup-nik, zato je bil predlog g. župnika gladko odklonjen. Vsi izdatki znašajo 757.402,50 Din, dohodki pa 155.000, tako da je pri-manjkljaja 602.270 Din, ki se pokrje s sub-vencijo predliscne tržične v znesku 325.000 Din, za kar izreče mestni zastop bomože-vi predliscnici in tkalnici soglasno zahvalo za naklonjenost, 200 odst. doklado na vi-no, kar da 85.000 Din, in razne druge do-klade na živino, pivo in žganje, ki ostane-jo v dosedanj izmeri pravic tako kakor tu-di doklade na direktne davke, ki se pobir-rajo po 250 odst. razen od hišne najmarie-ne, ki se pobira le v znesku od 50 odst. Tako je mestni svet z letošnjim proraču-rom znova dokazal, da je kos vsem veli-kim nalogam, ki jih stavi moderni čas na mestne zastope.

Pri slučajnostih so se obravnavale razne malenkosti, ki jih je rešil mestni svet z večino glasov. Zanimivo je bilo vprašanje in predlog g. fužinarja Ahaičiča, da naj bi občina kar na debelo odstopila Stavbni za-drugi svet na Fabriki, da bi tam pozidala hiše, če se bo kdo oglašil, da si hoče tam zidati hišo. Pa je mestni zastop sklenil, naj se vsak interesent sam ogasi in bo dobil od občine svet pod istimi pogoji, kakor v Preski. Po zatrdilu zastopnikov Stavbne zadruge, ki sede v mestnem svetu, se bo zidalo kar na debelo, ker imajo dosti de-narja, vendar pa prosijo, da naj tudi občina pristopi s par deleži tej koristni za-drugi. Seveda mestni svet ni mogel napra-viti sklepa, ker ne pozna pravil in ne ve kako in kaj. V tajni seji se je podelilo trem prosilec domovinstvo, podjetniku Maliju pa se je dala avtobusna koncesija.

Naši kraji in ljudje

Beograjski vseučiliški profesorji proti ukinitvi fakultet

Beograd, 27. decembra. Včeraj popoldne so se zbrali v avli univerze vseučiliški profesorji, da protestirajo proti zloglasnemu čl. 44 finančnega zakona. Zborovanje je otvoril predsednik Udruženja vseučiliških profesorjev g. dr. Mijović, dekan tehnične fakultete, nakar je imel profesor medicinske fakultete g. dr. Nešić daljši govor, v katerem je med drugim najodločneje nastopil proti ukinitvi fakultet v Subotici in Skoplju. Govornik je bil mnenja, da bodo po ukinitvi teh dveh fakultet prišli visokošolci polniti univerze v Segedinu in Čustendilu. . . . G. dr. Boža Marković je predlagal, naj se akcija za zaščito fakultet prenese na vso našo javnost. G. dr. Kirilo Savić pa je predlagal, naj prično štediti v drugih področjih. Danes se povdarja potreba ukinitve fakultet z izgovorom, da se ustvarja intelektualni proletarijat in hiperprodukcija inteligence. Živimo pa v državi z 10 odst. pismenosti! Zato se nikakor ne more govoriti o hiperprodukciji intelektualcev.

Smrt zaradi petih dolarjev

Kranj, 27. decembra. V Stražišču pri Kranju je na božično nedeljo v gostilni Josipa Bedenka nenadoma izdihnil 70letni posestnik in mizar v Zg. Bitnem g. Josip Šifer. Pokojnika so prepeljali na njegov dom, odkoder se je vršil pogreb danes popoldne. . . . O nenadni smrti g. Šiferja smo izvedeli naslednje podrobnosti: G. Šifer se je v nedeljo udeležil pogreba ge. Križnarjeve v Smartnem pri Kranju. Po pogrebu je odšel Šifer s prijatelji v gostilno Josipa Bedenka v Stražišču. Tu se je seznanil z nekim znancem, ki je prišel na kratke počitnice iz Amerike. Kjer ima Šifer svoje hčere. Te so mu poslane pismo s 5 dolarji. To darilo in sporočilo, da se jim dobro godi, je na starca tako učinkovalo, da se je od veselja zjokal. Zaradi velikega vznemirjenja pa mu je nenadoma odpovedalo srce in se je zgrudil brez besede. Došli zdravnik je mogel ugotoviti le smrt.

Tragična smrt g. Šiferja je vzbudila v kranjski okolici, kjer je bil pokojni dobro znan, splošno sočustvovanje. Pokojnik je bil odločen napredniak, soustanovitelj in častni član gasilskega društva v Stražišču. Pokojniku bodi ohranjen blag spomin, preostali nam naše iskreno sožalje!

Konec senzacionalnega procesa proti Simeonu Stepicu

Bivši blaginjak notranjega ministrstva obsojen na 23 let težke ječe.

Razprava proti bivšemu blaginjniku notranjega ministrstva Simeonu Stepicu, ki je bila v ponedeljek zopet objavljena, se je razvila v najzanimivejši proces, kar jih je od prevrata dalje obravnavalo beograjsko sodišče. Kakor je iz naših zadnjih člankov znano, je bil Simeon Stepic arhivarski uradnik, toda zanj je bil specialno določen poklic »režiserja« notranjega ministrstva. Z raznimi manipulacijami, ki smo jih povodom prve razprave opisali, je Stepic oškodoval državo za 1.682.000 Din.

Tudi tokrat je na sodno dvorano vladal velik naval in se je s posebnim zanimanjem pričakovala Stepiceva obramba, ki je res vodila prav čudno sliko o gospodarstvu z denarjem v notranjem ministru. Stepic je izjavil: »Za vso svojo krivdo bi jaz mogel biti kaznovan samo disciplinarno. Ker pa je drugače, naj odgovornost z menoj delijo tudi moji predpostavljenci, ker sem postopal po njihovih navedbah. Kadar se je nalog glasil: »Plačaj!« . . . je bilo treba plačati iz gotovine, ki se je nahajala v blaginji Ali je bila ta gotovina iz ene ali druge postavke proračuna, tega moji predpostavljenci niso preveč upoštevali, ker se je vse to dalo pozneje prav lahko regulirati, a za državo je bilo popolnoma vseeno, ali se je denar izplačeval iz desnega ali levega žepa. . . .

»Moji zadnji predpostavljeni minister je bil g. Boža Maksimović. Z njim sem hodil po zaupnih potovanjih v Zagreb, na Dunaj, v Prago ter v Karlove Vary k pokojnemu Pašću in drugim. Povsod me je predstavljali za vsakega osebnega tajnika, čeprav to nisem bil. Porabljal me je v inozemstvu za tako tajne in zaupne svrhe, da o njih javno ne morem govoriti. Vedno sem bil v njegovih obeh dober in korekten uradnik. Ko pa so ti zaupni posli prenehali, je g. Boža Maksimović postajal napram meni vedno bolj hladen in v ministrski blaginji so se začele pojavljati tako zvane nekoherentnosti. . . .

Stepicev zagovor je temperamentno pobil državni pravnik Dušan Subotić, ki je vnovič razgalil njegove manipulacije ter zahteval za Stepica 20 let težke ječe.

Nato je govoril še zastopnik države dr. Stevan Jantolek, ki je podrobno navajal Stepiceve defraudacije, nakar je odvetnik Dukanac navedel v obrambo nekatere prav značilne delikatnosti. Dokazoval je, da je bil Stepic v mnogočem žrtveno jagnje svojih ministrov. To dokazuje že zadeva z njegovim avtomobilom. Stepic je imel avtomobil priljubljen pri policiji na svoje ime, toda s tem avtomobilom se je vozil in se še danes vozi neki minister. Gg. ministri so pač hoteli avtomobile in zabavo, zdaj pa zanje odgovarja Stepic, ker je on zanje razpisal državni denar.

Včeraj se je razprava nadaljevala in popoldne je bila o tem senzacionalnem procesu prečitana sodba, za katero je vladalo ogromno zanimanje. Stepic je do zadnjega zagotavljal, da ni kriv, česar ga obtožujejo, toda to mu ni pomagalo. Sodba se glasi na 23 let težke ječe, od katerih pa bo Stepic prešel samo zakoniti maksimum — 20 let.

Pustolovščine lažnega doktorja Gustava Ropotarja

Ljubljana, 27. decembra

Nekako početkom decembra se je pripeljal z večernim mariborskim vlakom v Ljubljano mlad eleganten dečko z lepimi, nazaj počesanimi lasmi in živimi očmi, ki so takoj po izstopu z vlaka v osvojujočem pogledu obkrožile naše ljubo mesto in se spočile na obrazkih mladih gospodičen, šetajočih na hodniku pred kolodvorskim poslopjem.

Mladi elegant se je napotil čez cesto in zavil v prvo gostilno, kjer se je vsedel za mizo, naročil čaj ter podprl glavo v globokem premišljevanju. Nekaj časa se je zdelo, da se ne zanima za nič in za nikogar. Pričeni čaj je srebalo počasi in z nasladi. Plačal je zapitek šele, ko si je privoščil tudi četrto dobrega »štajerca«, nakar je obiskal še par kavarn. Pozno v noč se je ustavil pred vrati nekega hotela in zahteval sobo, ki jo je tudi dobil. Dobil in pošteno plačal. V hotelu je prespal tri noči, tekom dneva pa je kolovratil po mestu okrog in iskal privatno sobo.

V njegovi glavi se je medtem že porodil originalen načrt za pridobivanje zaslužka. Fant je pri volikih služil pri sanitetnih in ima v spominu še nekaj zdravniških receptov Dne 9. t. m. se je torej pojavil v hiši št. 3 v Škofji ulici ter poiskal stranko Z., ki je oddajala mesečno sobo. Predstavil se je kot zdravnik dr. Ludovik Černež, katerega pozna iz Celja. Mladi elegant je napravil najboljši vtis, zato mu je Z. brez pomisleka oddal sobo in novi »doktor« se je naselil v njej 6. t. m.

Že čez par dni se je mladi gospod zdravnik v hiši popolnoma udomčil; stopil je v stik z raznimi, drugimi strankami in začel — ordinirati. Dobil je takoj precej veliko klijentelo. Hodil je tudi po gostilnah in zdravil natakariče. Eno je posebno »obrajtal«. Napisal i. je bolniški listek, s katerim je vlekel nekaj dni celo bolniško podporo, a kljub temu je ostala v službi ter pobirala od gostov napitino.

Glas o izbornem novem zdravniku je prišel počasi tudi na uho policiji, ki se je jela spričo te posebne hvale zanimati zanj s pravicami navdušenjem. Informacije, ki jih je policija dobila, so vodile k ugotovitvi, da je zdravnik g. dr. Ludovik Černež stalno naseljen v Slovenski Bistrici in da novi doktor v Ljubljani z njim ne more biti identičen. Na podlagi vseh teh vestí je policijsko ravnanje poverilo enemu iz ključev, ker je bil Zupančič zaboden v srce.

Po tem krvavem prizoru, ki se je nudi popolnoma vinjenim fantom, so ti namah posteli trezni. Truplo nesrečnega Zupančiča so prenesli v bližnjo hišo, odkoder so ga ob 16. uri odpeljali v mrtvašnico v Smihel. Tu se je danes ob 14. uri vršila sodna obdukcija, ki so ji prisostvovali preiskovalni sodnik g. Durini, sodnik Verlič in sodna zvezenca dr. Gostiša in dr. Pavlič.

O krvavem dogodku so bili najprej obveščeni orožniki v Stranski vasi. Njihova preiskava pa je bila precej otežena, ker so bili ob kritičnem času vsi fantje več ali manj vinjeni in se zaradi tega ne spominjajo z zanesljivostjo vseh potankosti. Kot morilec je bil aretiran 20letni tesarjev sin Anton Bohte iz Gor. Lakome in prepeljan zapore novomeškega okrožnega sodišča Anton Bohte se je sam javil orožnikom v Stranski vasi kot morilec, in sicer zaradi tega, ker so mu vsi fantje, s katerimi je popival pri Bertonclu, dejali, da je Zupančiča on zabodel z bajonetom. Bohte je bil ob kritičnem času tako pijan, da se ne ve ničesar spominjati. Upati je, da bo umor razjasnila obsežna preiskava, ki se še vrši. Po novejših vesteh je čakal morilec na drugo žrtev in je pomotoma zaklal Zupančiča.

Pokojni Zupančič je bil miren in marljiv fant, ki je pridno pomagal očetu pri domačem gospodarstvu. Njegova nenadna smrt je vzbudila v Stranski vasi splošno sočustvovanje.

Včeraj se je vnel velik fantovski pretep pri Koširju na Brodu. Ker so domači energično posegli vmes in poklicali ljudi na pomoč, se je pretep k sreči kmalu končal. Kljub temu pa je obležal na bojišču s strašno razmesarjeno glavo 25letni zidarski delavec Jože Slak. Odpeljali so ga v kanjiško bolnico. Njegovo stanje je resno.

Videti je, da je Novo mesto postalo pribežališče raznih pustolovcev. Komaj je di-

med svojih agentov nalogo, da mladega moža razkrija. Detektiv je kmalu dognal, da se s tujim imenom okorišča 29letni pustolovec Gustav Ropotar, bivši privatni uradnik, rojen v Zidanem mostu, a pristojen v Celje.

Po Ropotarja sta takoj odšla dva agenta, ki sta ga mirno pozvala, naj jima sledi, čemur se navihanelec tudi ni upiral. Na policiji so lažnega zdravnika popolnoma razkinkali. V kriminalni razvidnici so našli njegovo fotografijo en face in v profilu, poleg pa pripisane opombe, da je človek, ki ga predstavlja slika, velik pustolovec, ne brez talentov.

Zasleduje ga tudi žandarmerija in Vojniku zaradi tatvine suknje ter raznih sleparij, ki jih je zagrešil v tamošnjem okolju. Mnogo goljufij je izvršil tudi v Škofji vasi poleg Celja, kjer se je v neki gostilni mastil skoro cel mesec, nato pa izginil brez sledu in brez plačila. Dalje ima na vesti vlom pri posestniku Rovniku na Dobrovljah pri Braslovčah, kjer je odnesel več obleke in čevljev ter nekaj dokumentov v skupni vrednosti 1621 Din.

Kakor pa je dognala policija, je Ropotar osleparil tudi že v Ljubljani več strank, ki ne prihajajo po poštev kot njegove pacijentke, marveč samo kot žrtve njegove zgovornosti in nastopa izven izvrševanja »zdravniške« prakse. Uvedena preiskava obljublja dognati še marsikako zanimivo podrobnost. Vsekakor pa pustolovski življenje mladega elegana ni brez primesi tragike, ki mora deloma vzbujati obžalo-

Pestra kronika dogodkov na Dolenjskem

Uboj ali umor 18-letnega posestnika vega sina Frana Zupančiča iz Dolnjih Lakomc. — Velik pretep pri Koširju na Brodu. — Afera »bogataša Vekoslava Grčarja«.

Novo mesto, 27. decembra

V nedeljo, ob 3.30 zjutraj, so našli pred Bertoncovo gostilno v Stranski vasi zabodena g. srce z vojaškim bajonetom komaj 18letnega posestnikovega sina Frana Zupančiča iz Dol. Lakomc. Truplo so prenesli v bližnjo hišo, kjer je ležalo do 16. ure, nakar so ga prepeljali v mrtvašnico na Smihelsko pokopališče, kjer se je vršila danes ob 14. uri sodna obdukcija.

Kakor pripovedujejo Zupančičevi tovariši, ki so bili s pokojnikom v družbi do njegove nadvse žalostne smrti, je bil pok. Zupančič v soboto zvečer zelo dobre volje. Skupaj so šli k polnočnici v Smihel, odkoder so se vračali okoli 1.30 ure domov v Stransko vas. Nesrečni Zupančič ni niti najmanj slutil, da je bil pri svoji zadnji polnočnici in da ga čaka v kratkem kruta smrt.

Ko je dospela družba židanega razpoloženja v Stransko vas, je zavila v Bertoncovo gostilno. Tu so si fanje naročili žgana in se kmalu upijali. Okoli 3.30 ure se je Fran Zupančič nenadoma spomnil, da mora oditi na sveži zrak. Toda komaj je napravil nekaj korakov, se je že s strašnim klicem »Jezus Marija!« zgrudil na tla in obležal v mlaki krvi. Na krik so prihiteli gostje iz gostilne in z grozo opazili, da je Zupančiča nekdo zabodel z vojaškim bajonetom. Kri je še curkoma hla iz krvavih prsi. Že hipni pogled na široko rano je dal vedeti, da je vsaka zdravniška pomoč izključena, ker je bil Zupančič zaboden v srce.

Po tem krvavem prizoru, ki se je nudi popolnoma vinjenim fantom, so ti namah posteli trezni. Truplo nesrečnega Zupančiča so prenesli v bližnjo hišo, odkoder so ga ob 16. uri odpeljali v mrtvašnico v Smihel. Tu se je danes ob 14. uri vršila sodna obdukcija, ki so ji prisostvovali preiskovalni sodnik g. Durini, sodnik Verlič in sodna zvezenca dr. Gostiša in dr. Pavlič.

O krvavem dogodku so bili najprej obveščeni orožniki v Stranski vasi. Njihova preiskava pa je bila precej otežena, ker so bili ob kritičnem času vsi fantje več ali manj vinjeni in se zaradi tega ne spominjajo z zanesljivostjo vseh potankosti. Kot morilec je bil aretiran 20letni tesarjev sin Anton Bohte iz Gor. Lakome in prepeljan zapore novomeškega okrožnega sodišča Anton Bohte se je sam javil orožnikom v Stranski vasi kot morilec, in sicer zaradi tega, ker so mu vsi fantje, s katerimi je popival pri Bertonclu, dejali, da je Zupančiča on zabodel z bajonetom. Bohte je bil ob kritičnem času tako pijan, da se ne ve ničesar spominjati. Upati je, da bo umor razjasnila obsežna preiskava, ki se še vrši. Po novejših vesteh je čakal morilec na drugo žrtev in je pomotoma zaklal Zupančiča.

Pokojni Zupančič je bil miren in marljiv fant, ki je pridno pomagal očetu pri domačem gospodarstvu. Njegova nenadna smrt je vzbudila v Stranski vasi splošno sočustvovanje.

Včeraj se je vnel velik fantovski pretep pri Koširju na Brodu. Ker so domači energično posegli vmes in poklicali ljudi na pomoč, se je pretep k sreči kmalu končal. Kljub temu pa je obležal na bojišču s strašno razmesarjeno glavo 25letni zidarski delavec Jože Slak. Odpeljali so ga v kanjiško bolnico. Njegovo stanje je resno.

Videti je, da je Novo mesto postalo pribežališče raznih pustolovcev. Komaj je di-

Samo še danes

ob 5, 7, 8, in 10.

„Dobri vojak Švejk“

Telefon 2730 Kino »DVOR«

vanje. Fant je v Celju dovršil 4 razrede gimnazije in je veljal za prav poštenega dijaka. Pokvarila ga je vojna, še bolj pa zmedene razmere po prevratu, ko se je izpočetka dalo brezskrbno in lahkomišno živeti z raznimi trikii. Naši sodniki so imeli pred seboj že cele garde takih mladeničev, ki so po svetovni vojni zdrknili s prave poti, dasi bi s svojimi talenti lahko napravili pošteno kariero.

la likvidirana afeta mednarodnega pustolovca Schemerla, že je posestil Novo mesto pustolovec, ki se je pod imenom Vekoslav Grčar iz St. Vida nastanil v hotelu »Union« in se začel predstavljati kot bogataš, ki namerava kupiti bližnjo graščino Srebrniče. Pripovedoval je, da je prišel v Novo mesto na priporočilo grškega ravnatelja g. Podgornika. Dozvedni Grčar se je mudil v Novem mestu več dni. Ker je imel po svoji izjavi pri sebi vedno le tisočake, ki jih ni hotel menjati, mu je družba, v kateri se je gibal, prav rada priskočila na pomoč.

Podjetnemu »bogatašu Grčarju« se je v nekaj dneh posrečilo olajšati za znatne zneske sodanega najemnika srebrniške graščine g. Malaska, soproga železniškega revidenta g. Mramorja, najemnika hotela »Uniona« g. Jemca in še neštete druge. Pred več dnevi ga je nenadoma zmanjkalo, ne da bi zadostil svojim obveznostim. Stranke, ki so videle, da so opeharjene, so javile zadevo orožnikom, ki so takoj uvedli preiskavo. Izkazalo se je, da ni bilo ravnatelja Podgorniku prav nič znanega o tem, da bi nasvetoval »bogatašu Grčarju« nakup srebrniške graščine ter da se mora kriti pod imenom Grčar prav nevaren ptiček. Upati je, da bo predzniki pustolovec v najkrajšem času pod ključem.

Podjetnemu »bogatašu Grčarju« se je v nekaj dneh posrečilo olajšati za znatne zneske sodanega najemnika srebrniške graščine g. Malaska, soproga železniškega revidenta g. Mramorja, najemnika hotela »Uniona« g. Jemca in še neštete druge.

Pred več dnevi ga je nenadoma zmanjkalo, ne da bi zadostil svojim obveznostim. Stranke, ki so videle, da so opeharjene, so javile zadevo orožnikom, ki so takoj uvedli preiskavo. Izkazalo se je, da ni bilo ravnatelja Podgorniku prav nič znanega o tem, da bi nasvetoval »bogatašu Grčarju« nakup srebrniške graščine ter da se mora kriti pod imenom Grčar prav nevaren ptiček. Upati je, da bo predzniki pustolovec v najkrajšem času pod ključem.

Pred sodniki

Zgrešena sodba

Nemčija je v zadnjih letih domovina zgrešenih sodb, vkljub hvaljeni temeljitosti nemške justice. Našteti se da cela vrsta sodb, ki nosijo v nemškem novinstvu stereotipen naslov »Ein Fehlerlein«, — zadnji takšen slučaj se je zgodil pred nekaj dnevi, ko je neka sodba raziskovala med »linke Kreise« in »emste Kreise«.

Slovenska sodna kronika pozna tudi že nekaj takšnih sodb, s katerimi javnost ni zadovoljna, in ki se ob natančnejšem bavljenju zde manj razumljive. Tako ni gotovo, ali je pravilna celjska civilna sodba, ki prisoja »Deutsches Haus« — Südmarki v Gradcu. Ljubljansko deželno sodišče je pa v tiskovnih stvareh že večkrat izreklo zgrešene sodbe, ki so pozneje bile tudi revidirane. Včeraj je ljubljansko deželno sodišče, kot tiskovno, izreklo takšno sodbo, nad katero bi se pač smelo zmajevati z glavo. Izrečena je bila v tzkv. »študentovskem procesu«, in izrekla je, da se je obtožencu (g. Kočevarju) zoper obtožitelja (g. Iskrro) posrečil dokaz resnice, češ, da je obtožitelj vs denunciral oz. bil iniciator denunciacij. Sodba je izrečena temeljem izpovedi več prič, ki so potrdile, da se je obtožitelj sam večkrat izrazil, češ, da bo že pokazal, da se naj kar pripravijo, in slično. — nasprotno so pa informirane in prizadete priče izključile, da bi bil obtožitelj storil dotična dejanja. Številni avditorji, in sicer obe stranki, sta bili očitno presenečeni nad izrekom sodišča. Obtožitelj je prijavil pritožbo ničnosti, kakor je že med razpravo grajal nekatere senatove sklepe radi ničnosti. O stvari bo torej končno sodbo izreklo najvišje sodišče. Senat: gg. predsednik sv. dr. Kralj, prisodni ki gg. vss. Mladič, s. dr. Mohorič, s. dr. Juvanc, zastopnika strank dr. Knaflič in dr. Ravnihar. Razprava je trajala do 18. ure.

Obsodba zaradi špijonaže

Pred ljubljanskim deželnim sodiščem se je včeraj vršila razprava radi zločina po § 85. b. skz. t. j. radi zločina špijonaže o vojaških zadevah in napravah v korist tuje države. Obtožen je bil Marko Keil, rojen 25. IV. 1887. v Ovčji vasi pri Trbižu, pristojen v Ljubljano, evang. oženjen, posestnik in lesni trgovec v Ovčji vasi, v preiskovalnem zaporu od 15. X. 1927. dalje. Obtoženec je v Ljubljani precej znana oseba, pa tudi po Gorenjskem in v Zagrebu. Zanimivo je, da je obtoženec naš rezervni oficir, — v času, ko se je mnogim zanesljivim osebam odrekal sprejem v našo vojsko. Razprava je bila tajna, včevši čitanje obtožnice. Obtoženca je branil odv. g. dr. Tuma, javni obtožitelj državni pravnik g. dr. L. Mastnak, sodi obtožni senat: spoda vss. Mladič. Obtoženec je bil krivim spoznan zločina po § 85. skz. in obsojen na poldrugeto zapora, ter je prijavil pritožbo ničnosti.

10% popusta

do 31. decembra
pri moški in damski konfekciji
Gričar & Mejač
SELENBURGOVA ULICA ŠTEV. 3.
991-11

Samo še danes!
Danes ob: 4., pol 6., pol 8 in 9.

Na polju slave

Velefilm ljubezni, borbe in veselja.
Rivala v ljubezni, njune borbe, pustolovščine in doživljaji. — Dva protivnika, dva prijatelja. — Pretresljive in komične ljubezne epizode — itd.
V glavni vlogi najlepša španjolka

DOLORES DEL RIO

ELITNI KINO MATICA
Telefon 2124

Kulturni pregled

Ljubljanska drama.

Sreda, 28.: Zaprto.
Četrtek, 29.: »Dva bregova«. D.
Petek, 30.: »Sodnik zalamejski«. Premijera. Premijerski abonma.
Sobota, 31.: Zaprto.
Nedelja, 1.: ob 15.: »Snežulčica«. Mladinska predstava po znanih cenah. Izv.
Ob 20.: »Boljši gospod«. Ljudska predstava po znanih cenah. Izv.
Ponedeljek, 2.: Zaprto.

Ljubljanska opera

Sreda, 28.: »Bajadera«. Gostovanje tenorista in režiserja Trbuhočiča. B.
Četrtek, 29.: Zaprto.
Petek, 30.: »Miloševa ženitev«. A.
Sobota, 31.: ob 16.: »Grofica Marica«. Ljudska predstava po izredno znižanih cenah. Izv.
Nedelja, 1.: ob 15.: »Zaljubljen v tri oranje«. Ljudska predstava po znanih cenah. Izv. Ob pol 20.: »Poljska kri«. Opereta. Ljudska predstava po znanih cenah. Izv.

Mariborsko gledališče

Sreda, 28.: »Kar hočete«. D. Kuponi.
Četrtek, 29.: »Takrat v starih časih«. B. Kuponi.
Petek, 30.: Zaprto.

Beograjski operetni tenor in režiser g. Trbuhočič gostuje v sredo zvečer v ljubljanski operi. V Kalmanovi operi »Bajadera« poje tenorsko partijo prince Radamija. Ostala zasedba opere kakor po navadi. Dirigira kapelnik Neffat. Predstava se vrši za abonente reda B.

Premijera Calderonove drame »Sodnik Zalamejski«, bo v petek, dne 30. t. m. v ljubljanski drami.

Operetna predstava po izredno znižanih cenah. Na Silvestrovo popoldne ob 4. se poje v ljubljanski operi opereta »Grofica Marica« v običajni zasedbi. Predstava je v prvi vrsti mišljena kot ljudska predstava ter so zato tudi cene zelo nizke. Sedeži se dobivajo za polovično navadno operno ceno v predprodaji pri dnevi blaginji in operi.

Mariborska drama študira Dante Signorijevo efektivno moderno komedijo v režiji g. F. Koviča »Živeli tatovi!« Gosp. Pregare pa pripravljata prvega Wedekinda na slovenskem odru, »Glasboz«.

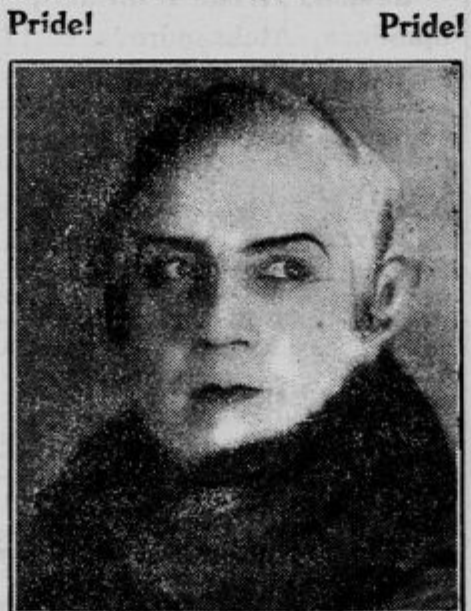
»Savremenik« o slovenski liriki. Odlična hrvatska revija »Savremenik«, ki jo izdaja »Društvo hrvatskih književnikov«, je priobčila v decembrski številki esej B. Borka: »Trideset godina slovenačke moderne lirike«. Pisec razpravlja o značaju in razvoju slovenskega pesništva, zlasti glede na pesniško delo Otona Zupančiča. Razen tega pri-

spevka je v decembrski številki izšel odlomek nove večje novele Miroslava Krleža, Matosičeva razprava o Mussoliniju in fašizmu in več drugih zanimivih prispevkov.

Premijera dramatičnega romana »Zločin in kazen« v Sarajevu. V nedeljo, dne 25. decembra so imeli v Sarajevu premijero dramatičnega romana Dostojevskega »Zločin in kazen«, v priredbi Francoza Delića. Gledališče je uprizorilo delo v 11 slikah z epilogom. Režiral je A. V. Bek, ki je igral ulogo Razkoljnikova, dočim je kreirala Sonjo, hčer Marmeladova, igralka Koretičeva, sodnika Porfirija Petroviča Hajduškovič, Svidrigajlova pa Ilić. Igra je trajala dobre tri ure.

Ibsnova stoletnica. V drugi polovici marca 1928 bodo slavili v Oslu na Norveškem 100letnico rojstva Henrika Ibsna. Svečanosti bodo trajale 7 dni. Uvod k svečanostim pripravljajo vsa norveška gledališča na ta način, da uprizorjajo vsak teden vsaj po eno Ibsnovo delo. Na dan Ibsnovega rojstva se bo vršila glavna svečanost v avli univerze. Istočasno bo Ibsnova razstava vseh predmetov, ki so z Ibsnovim življenjem in pisateljevanjem v kakršnikoli zvezi. Velike svečanosti pripravljajo tudi v mestih Bergen in Skien, kjer je Ibsen deloval v svojih mladih letih.

Nenadkriljiva Eau de Cologne Chvpre Bourjois Paris

IVAN MUZUHIN
slavni ruski filmski umetnik v svojem naj-novejšem in najboljšem velefilmu
CASANOVA
ELITNI KINO MATICA.
Telefon 2124.

Zanimanje za trgovsko reprezentanco

Slovenije, ki je, kakor znano, vsako leto novoletna številka »Jutra«, je tudi letos velikansko. Iz vseh strani države in inozemstva nam prihajajo številna naročila za letošnji novoletni številko »Jutra«. Vrednost naslovnega materiala, ki ga nudimo v tej številki trgovskim, industrijskim in drugim prometnim uradom, ki današnje največje koristi kupovalcu in prodajalcu, nam ni potrebno še posebej poudarjati. Tudi letos bodo vse važnejše tvrdke iz vseh krajev Slovenije priložene v »Jutru«, iz katerega se bodo seznanili in kartoteke naslovov izpolnjevale.

Kdor se ni naročil svojega oglasa za novoletno številko »Jutra«, naj to stori do petka prihodnjega tedna. V soboto bomo sprejemali le še inserate in male oglase.

OGLASNI ODDELEK »JUTRA«.

Domače vesti

* **Izpremembe v državni službi.** Upravnik skladišča nepredelane tobaka v Ljubljani Peter Segvič je v istem svojstvu premeščen v Novi Sad, diplomirani pravnik Alojzij Pinžgar pa je imenovan za pisarja pri upravnem sodišču v Celju.

* **Napredovanje v srednješkolski službi.** V 4. skupino I. kategorije so pomaknjeni: dr. Adolf Pečovnik, profesor na drž. gimnaziji v Mariboru; dr. Milan Serko, profesor na II. drž. gimnaziji v Ljubljani; Rudolf Južnič, profesor na I. drž. gimnaziji v Ljubljani in Tomaž Jošt, profesor na drž. realni v Ljubljani. Profesor na drž. učiteljski v Kastvu Šime Sivonič je napredoval v 5. skupino I. kategorije.

* **Imenovanja v naši vojski.** Imenovani so: pešadski major Branko Pogačnik za pomočnika maršala dvora, v vojni mornarici pa kapitana bojnega broda II. razreda Karel Levičnik in Zdenko Papež za kapitana bojnega broda I. razreda.

* **Odlikovanje.** Okrož. zdravnik v Kamniku dr. Julij Dereani je na predlog ministra za narodno zdravje odlikovan z redom Sv. Save V. stopnje.

* **Kralj na proslavi »Matice srpske«.** Kakor poročajo iz Novoga Sada, se bo kralj Aleksander udeležil proslave stoletnice obstoja »Matice srpske« v spremstvu ministra vojske in mornarice generala Hadžića, ministra prosvete dr. Kumanudija in kmetijskega ministra Stankovića. Po odobrenem programu do kralja na kolodvoru sprejel mestni načelnik Borota in poseben odbor, izvoljen od »Matice srpske«. Pri tej priložnosti bo kralju izročila posebna diploma z jubilarno izdajo Letopisa »Matice srpske«.

* **Promocija.** Na vseučilišču v Zagrebu je promoviral za doktorja medicine g. Maksimilijan Bittenc iz Rečice ob Savinji. Čestitamo!

* **Iz zdravniške zbornice za Slovenijo.** V imenik Zdravniške zbornice za Slovenijo je vpisan dr. Radivoje Čavčić, okrajni sanitetni referent v Šmarju pri Jelšah.

* **Sprejem v našo državljansko zvezo.** Kontrakturni zdravnik »Doma narodnega zdravja« na Sušaku, doslej italijanski državljani, dr. Miroslav Gradišnik, je sprejet v našo državljansko zvezo.

* **Novi župan v Slov. Bistrici.** Zaradi že dolgo trajajoče zveze med klerikalci in Nemci v Slov. Bistrici je bil na podlagi rezultata zadnjih občinskih volitev izvoljen za novega župana mesta Slovenske Bistrice klerikalni oblatni poslanec in odvetnik, dr. Boštjan Schaubach, brat velikega župana. Za podžupana pa je bil izvoljen s klerikalnimi glasovi kandidat z nemške liste, mesar Razboršek, ki ga že ime kaže kot pristnega Nemca. Zalostno je, da se v naših objemnih in bivših najhujših nemškonacionalnih gnezdih večje baš koruški slovenski inteligentni z Nemci. Posebno hitro so pozabili leto 1914 slovenjebistriški klerikalci, ki jih je tamojšnja nemška gospoda spravila ob izbruhu vojne v graške zapore z župnikom Medvedom na čelu.

* **Obhajilo ameriškega poslanika v Beogradu.** Predvčeršnjim je patriarh Dimitrije v Beogradu po končani liturgiji obhajal ameriškega poslanika g. Princea in še nekatere druge ugledne osebnosti anglosaske kolonije v Beogradu. Ta akt patriarha je izval v vseh beograjskih cerkvenih krogih prijetno iznenadenje ter ga splošno tolmachi kot dokaz zblizbevanja pravoslavne in anglikanske cerkve. Kakor znano, obstoja v Londonu poseben komitej, ki že desetletja deluje na tem in posebno goji težnjo, da se predvsem uveljavljati interkomunita.

* **65 letnico svojega rojstva praznuje** danes ugledni in splošno priljubljeni trgovec v Kamniku, gosp. Karol Skala. Ob tej priložnosti mu vsi znanci in prijatelji iskreno čestitajo, želeč mu še mnoga leta sreče in zdravja.

* **Smrtina kosa.** V Ljubljani je umrla po dolgi in mučni bolezni učiteljica gđ. Sonja Kalanova. Pogreb se je vršil včeraj popoldne iz mrtvašnice državne bolnice. — V državni bolnici je umrla po kratkem trpljenju slovenski železniški uradnik g. Zinka Lederer, roj. Jelencar. Pogreb bo danes ob 16. uri iz mrtvašnice državne bolnice. — V Hrastniku je v ponedeljek zvečer umrl v starosti 73 let rudniški paznik v pokroju g. Filip Persoglia, oče rudniškega nadzornika inž. Persoglia v Hrastniku. Pogreb bo danes ob 14. uri iz hiše žalosti v Hrastniku na pokopališču v Trbovljah. — V Hrastniku je umrla v visoki starosti občinska babica Avguštna Učakarjeva. Pokojnik je opravljala nad 40 let svoj posel ter je pomagala pri okoli 4000 porokih. Pokopali so jo včeraj na Dragi. — V Mariboru je nenadoma umrla zasebnica Gabriella Škerjancjeva. Pogreb bo jutri ob 16. uri iz mestne mrtvašnice na Pobrežju. Pokojnikovo blago spomin, preostali nam še iskreno sožalje!

* **Deputacija ZKD pri velikem županu.** Včeraj se je oglasila pri velikem županu deputacija Zveze kulturnih društev, da urgira rešitev pritožbe proti odredbi ljubljanskega policijskega ravnanstva, ki je pred več nego dvema meseci »radi božje službe« preprečevalo kulturno kino-predavanja ZKD ob nedeljah pred pol 11. dopoldne. Deputaciji je veliki župan pri tej priložnosti izjavil, da se ob

času, ko je bila ta prepoved izdana, ni nahajal v Ljubljani in da se ga je torej po krivici zaradi nje v javnosti napadalo. (Tudi »Jutro« je svojčas ostro kritiziralo g. velikega župana v zvezi s to naredbo, zato radi ponovno ugotavljamo, da g. dr. Vodopivec ni odločeval o čudovitem postopanju politične oblasti proti kulturnim prireditvam ZKD, s čemer odpada seveda tudi oni del naše svoječasne kritike, ki je bil naperjen v tej zvezi proti njegovi osebi Op. ured.)

* **Pravna fakulteta v Zagrebu** razpisuje natečaj za katedro »Upravna nauka in upravno pravico«. Kandidati naj do 15. februarja predložijo dela, dokumente, opis življenja in izjavo, ali reflektirajo na položaj rednega, odnosno izrednega profesorja ali docenta.

* **Učitelji(ice) — ferijalci (ke)!** V smislu ustnega dogovora na Bolu sklicujem za petek 30. t. m. v Mariboru ob 11. uri dop. v salonu restavracije. »Pri Zamorcu« ferijalno zborovanje. Dnevni red: 1.) Naše letovanje na Bolu v vel. počitnicah v l. 1928. 2.) Reorganizacija FUS. Udeležba obvezna. — Za Fer. Učit. St.: Slavko Mrovlje, l. r. glavni učit. pov. FUS.

* **Galebi pismoone.** K tej vesti nam poroča prijatelj prirode, da galebi z obročki na nogah gotovo niso bili uporabljeni od vojaških ali drugih uradov, nego so bili označeni in zaznamovani od ruskih ornitologov, v svrhu opazovanja njihovih poletov. Pametno bi bilo, da obroček vrne njih posestnik v Rusijo, kjer jih bodo že oddali na pravo mesto. Kakor znano, Rusi zopet zelo goje ornitologijo in pridno obročki najrazličnejše ptice. Ako bi pri nas kdo ulovil ali ustrelil ptico z obročkom na nogi, naj jo pošlje celo ali vsaj obroček ornitološkemu savezu v Ljubljani, muzej.

* **Redni občni zbor Društva železniških upokojencev.** se bo vršil in sicer dne 6. januarja ob 9 uri dopoldne v Gambričovi dvorani podružnice v Mariboru; dne 8. januarja ob 2. uri popoldne v salonu pri Levu, Gosposvetska cesta 16 v Ljubljani. Člani se vljudo vabijo. — Odbor.

* **Ameriški Slovenci v Jugoslaviji.** V soboto, 24. t. m. je prispelo z dopoldanskim brzovlakom v Ljubljano 25 ameriških izletnikov, ki so priredili skupni božični izlet k svojemu v staro domovino. Iz New Yorka so odpotovali z brzoparnikom »Paris«, last francoske paroplovne družbe »Cie. Gle. Transatlantique«. Skupino je spremljal gosp. Avgust Kollander iz Clevelanda Ohio.

* **Društvo za gojitev treznosti v Zidanom mostu.** Dne 31. decembra 1927. bo v šoli v Zidanom mostu ob 14. predavanju o treznosti za učence osnovne šole, ob 15. za dišstvo. Dne 1. januarja bo istotam ob 15. predavanje za železničarje iz Zidanega mosta, Radeč, Hrastnika, Sevnice in Rimskih Toplic. Točili se bodo za poskušnjo brezalkoholnih sokov.

* **Porotna zasedanja v letu 1928.** Višje delžno sodišče v Ljubljani razglašja, da se bodo vršila redna porotna zasedanja v letu 1928. po naslednjem redu: pri delžnem sodišču v Ljubljani dne 6. februarja, 7. maja, 30. julija in 12. novembra; pri okrožnem sodišču v Novem mestu dne 27. februarja, 21. maja, 10. septembra in 26. novembra; pri okrožnem sodišču v Mariboru dne 5. marca, 11. junija, 17. septembra in 10. decembra; pri okrožnem sodišču v Celju pa dne 5. marca, 11. junija, 10. septembra in 10. decembra.

* **Prepovedani listi** so v zadnjem času tudi: »Budapesti Hirlap«, »Láblélekiszitók Lapja«, »Münchener Neuste Nachrichten« »Il Piccolo«, »Il Piccolo della Sera« »Le ultime notizie« ter vsi bolgarski kolodari.

* **Razpis natečaja.** Razpisuje se služba pogodbenega poštarja pri pošti Teharje (V-2). Jamčevina 400 Din. Letni prejemki: (redna plača 3000 Din, doklada 1500 Din, za odpravljanje in prevzemanje pošte izven uradnih ur 364, za prenašanje pošte 3650 Din in za selško dostavo 6396 Din. Razpisuje se enaka služba pri pošti Dornje Kraljevice. Jamčevina 1200 Din. Letni prejemki: redna plača 11.800 Din, doklada 5900 Din, za telegraf 240 Din. Prošnje s prilagami naj se vlagajo na direkcijsko pošto in telegrafa do 5. januarja 1928.

* **Peter Strelec.** Nag pogoriščem. Ljudska tiskarna v Mariboru je izdala izvirno slovensko ljudsko igro »Nad pogoriščem«. Igra obsega tri slike. Dejanje se godi na kmetih in slika konflikte med naprednimi vaščani in župnikom oziroma njegovimi pristaši. Ker je kratka bo brezdvoma dobro došla marsikateremu diletantskemu odru. Dobiva se tu-

Ne mučite Vašo deco z ribjim oljem, dajte jim rajše JEMALT, ki vsebuje posebno prijeten okus, a deca ga uživa kakor kako slaščico. Dobite ga v vsih lekarnah.

* **Društvo za gojitev treznosti v Zidanom mostu.** Dne 31. decembra 1927. bo v šoli v Zidanom mostu ob 14. predavanju o treznosti za učence osnovne šole, ob 15. za dišstvo. Dne 1. januarja bo istotam ob 15. predavanje za železničarje iz Zidanega mosta, Radeč, Hrastnika, Sevnice in Rimskih Toplic. Točili se bodo za poskušnjo brezalkoholnih sokov.

* **Porotna zasedanja v letu 1928.** Višje delžno sodišče v Ljubljani razglašja, da se bodo vršila redna porotna zasedanja v letu 1928. po naslednjem redu: pri delžnem sodišču v Ljubljani dne 6. februarja, 7. maja, 30. julija in 12. novembra; pri okrožnem sodišču v Novem mestu dne 27. februarja, 21. maja, 10. septembra in 26. novembra; pri okrožnem sodišču v Mariboru dne 5. marca, 11. junija, 17. septembra in 10. decembra; pri okrožnem sodišču v Celju pa dne 5. marca, 11. junija, 10. septembra in 10. decembra.

* **Prepovedani listi** so v zadnjem času tudi: »Budapesti Hirlap«, »Láblélekiszitók Lapja«, »Münchener Neuste Nachrichten« »Il Piccolo«, »Il Piccolo della Sera« »Le ultime notizie« ter vsi bolgarski kolodari.

* **Razpis natečaja.** Razpisuje se služba pogodbenega poštarja pri pošti Teharje (V-2). Jamčevina 400 Din. Letni prejemki: (redna plača 3000 Din, doklada 1500 Din, za odpravljanje in prevzemanje pošte izven uradnih ur 364, za prenašanje pošte 3650 Din in za selško dostavo 6396 Din. Razpisuje se enaka služba pri pošti Dornje Kraljevice. Jamčevina 1200 Din. Letni prejemki: redna plača 11.800 Din, doklada 5900 Din, za telegraf 240 Din. Prošnje s prilagami naj se vlagajo na direkcijsko pošto in telegrafa do 5. januarja 1928.

* **Peter Strelec.** Nag pogoriščem. Ljudska tiskarna v Mariboru je izdala izvirno slovensko ljudsko igro »Nad pogoriščem«. Igra obsega tri slike. Dejanje se godi na kmetih in slika konflikte med naprednimi vaščani in župnikom oziroma njegovimi pristaši. Ker je kratka bo brezdvoma dobro došla marsikateremu diletantskemu odru. Dobiva se tu-

Ne mučite Vašo deco z ribjim oljem, dajte jim rajše JEMALT, ki vsebuje posebno prijeten okus, a deca ga uživa kakor kako slaščico. Dobite ga v vsih lekarnah.

* **Društvo za gojitev treznosti v Zidanom mostu.** Dne 31. decembra 1927. bo v šoli v Zidanom mostu ob 14. predavanju o treznosti za učence osnovne šole, ob 15. za dišstvo. Dne 1. januarja bo istotam ob 15. predavanje za železničarje iz Zidanega mosta, Radeč, Hrastnika, Sevnice in Rimskih Toplic. Točili se bodo za poskušnjo brezalkoholnih sokov.

* **Porotna zasedanja v letu 1928.** Višje delžno sodišče v Ljubljani razglašja, da se bodo vršila redna porotna zasedanja v letu 1928. po naslednjem redu: pri delžnem sodišču v Ljubljani dne 6. februarja, 7. maja, 30. julija in 12. novembra; pri okrožnem sodišču v Novem mestu dne 27. februarja, 21. maja, 10. septembra in 26. novembra; pri okrožnem sodišču v Mariboru dne 5. marca, 11. junija, 17. septembra in 10. decembra; pri okrožnem sodišču v Celju pa dne 5. marca, 11. junija, 10. septembra in 10. decembra.

* **Prepovedani listi** so v zadnjem času tudi: »Budapesti Hirlap«, »Láblélekiszitók Lapja«, »Münchener Neuste Nachrichten« »Il Piccolo«, »Il Piccolo della Sera« »Le ultime notizie« ter vsi bolgarski kolodari.

* **Razpis natečaja.** Razpisuje se služba pogodbenega poštarja pri pošti Teharje (V-2). Jamčevina 400 Din. Letni prejemki: (redna plača 3000 Din, doklada 1500 Din, za odpravljanje in prevzemanje pošte izven uradnih ur 364, za prenašanje pošte 3650 Din in za selško dostavo 6396 Din. Razpisuje se enaka služba pri pošti Dornje Kraljevice. Jamčevina 1200 Din. Letni prejemki: redna plača 11.800 Din, doklada 5900 Din, za telegraf 240 Din. Prošnje s prilagami naj se vlagajo na direkcijsko pošto in telegrafa do 5. januarja 1928.

* **Peter Strelec.** Nag pogoriščem. Ljudska tiskarna v Mariboru je izdala izvirno slovensko ljudsko igro »Nad pogoriščem«. Igra obsega tri slike. Dejanje se godi na kmetih in slika konflikte med naprednimi vaščani in župnikom oziroma njegovimi pristaši. Ker je kratka bo brezdvoma dobro došla marsikateremu diletantskemu odru. Dobiva se tu-

Ne mučite Vašo deco z ribjim oljem, dajte jim rajše JEMALT, ki vsebuje posebno prijeten okus, a deca ga uživa kakor kako slaščico. Dobite ga v vsih lekarnah.

* **Društvo za gojitev treznosti v Zidanom mostu.** Dne 31. decembra 1927. bo v šoli v Zidanom mostu ob 14. predavanju o treznosti za učence osnovne šole, ob 15. za dišstvo. Dne 1. januarja bo istotam ob 15. predavanje za železničarje iz Zidanega mosta, Radeč, Hrastnika, Sevnice in Rimskih Toplic. Točili se bodo za poskušnjo brezalkoholnih sokov.

* **Porotna zasedanja v letu 1928.** Višje delžno sodišče v Ljubljani razglašja, da se bodo vršila redna porotna zasedanja v letu 1928. po naslednjem redu: pri delžnem sodišču v Ljubljani dne 6. februarja, 7. maja, 30. julija in 12. novembra; pri okrožnem sodišču v Novem mestu dne 27. februarja, 21. maja, 10. septembra in 26. novembra; pri okrožnem sodišču v Mariboru dne 5. marca, 11. junija, 17. septembra in 10. decembra; pri okrožnem sodišču v Celju pa dne 5. marca, 11. junija, 10. septembra in 10. decembra.

* **Prepovedani listi** so v zadnjem času tudi: »Budapesti Hirlap«, »Láblélekiszitók Lapja«, »Münchener Neuste Nachrichten« »Il Piccolo«, »Il Piccolo della Sera« »Le ultime notizie« ter vsi bolgarski kolodari.

* **Razpis natečaja.** Razpisuje se služba pogodbenega poštarja pri pošti Teharje (V-2). Jamčevina 400 Din. Letni prejemki: (redna plača 3000 Din, doklada 1500 Din, za odpravljanje in prevzemanje pošte izven uradnih ur 364, za prenašanje pošte 3650 Din in za selško dostavo 6396 Din. Razpisuje se enaka služba pri pošti Dornje Kraljevice. Jamčevina 1200 Din. Letni prejemki: redna plača 11.800 Din, doklada 5900 Din, za telegraf 240 Din. Prošnje s prilagami naj se vlagajo na direkcijsko pošto in telegrafa do 5. januarja 1928.

di pri »Zvezi kulturnih društev« v Mariboru po 5 Din izvod.

* **Tragedija epileptičarke.** V Kaštelu-Kam-belovcu pri Splitu je na ognjišču v domači kuhinji zgorela Ivanka Ban, ki je bolehalo na božjosti. Ko je bila sama zaposlena v kuhinji jo je napadla božjast. Padla je na ogenj, ki je gorel v kuhinji. Vsed težkih opeklin je po treh urah izdihnila.

NOGAVICE

od Din 8, pletenine, rokavice, kravate, bluze itd. nudi F. in M. ROZMAN, Zidovska ul. 7., po reklam-nih cenah.

* **Samomor slovenskega obrtnika v Zagrebu.** Prošli petek je v Zagrebu izvršil samomor 42 let stari tesarski mojster Franjo Ude, rodom iz Novoga mesta. Bolehal je že dalj časa na živcih ter se zdravil tudi v Ste-njevcu. Pred tremi meseci se je vrnil k svoji rodbini ter opetovano izjavil svoji ženi, da božiča ne bo doživel. Ko se je v petek žena vrnila s trga, je našla stanovanje zaklenjeno. Kouchno so našli nesrečnega moža obesnega v podstrešju. Truplo so prepeliali na pokopališče Mirogoj. Ude zapušta vdovo in dva nepreskrbljena otroka.

* **Na Silvestrovo** se v veselju poslavljamo od starega leta in z najboljšimi upi stopamo v Novo leto. Spomnite se pri tej priliki najboljšeših slepih s kakršnimkoli darom. Darove sprejema Podporno društvo slepih. Ljubljana, Wolfova ulica 12.

* **Smrtina nesreča na železnici.** Na železniški postaji Vrbovec se je na božični večer pripetila težka nesreča, pri kateri je smrtno ponesrečil železniški službenec Josip Paladinič. Po nesrečnem slučaju je prišel med dva vagona, ki sta mu zdrobila prsni koš. Odpravili so ga z vlakom v Zagreb, a je že med vožnjo podlegel težkim poškodbam.

NIKOLAJ KOLIN

Pariški potepuh

jutri v „KINU DVOR“

* **Smuški tečaj pri koči na Sv. Planini.** 985 m, se je moral vsled nenadnega silnega juga odgoditi. Za slučaj, ako se prijavijo dovolj udeležencev in ako zapade nov suh sneg, se bo vršil šestdnevni tečaj in sicer od 5. do 10. januarja 1928 pod enakimi pogoji, kakor je bilo že objavljeno. Prijave sprejema voditelj tečaja g. R. Badjura, Ljubljana, Bleiweisova cesta 10, palača velikega župana. — Litliska podružnica SPD.

* **Pri utrjenosti, razdražljivosti, tesnobi v srcu,** pomanjkanju spanja težavah srca, pritiskanju na prsi poživljaj prirodnega grenčica »Franz-Josef« obtok krvi v spodnjem delu telesa prav uspešno in s tem miri valovanje krvi. Profesorji za bolezni prebavil izjavljajo, da se voda »Franz-Josef« pri po-javih, izvirajočih iz samozaprtega želodčnega črevesa obnaša kot izborna čistilo. Dobiva se v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

* **Volno, bombaž za strojno pletenje** in ročna dela dobite po najnižjih cenah pri PRELOGU, Ljubljana, Stari trg 12, in Židovska ulica št. 4.

* **ITO — zobna pasta najboljša.** Čajanka. Čajne mešanice so najzadnejše. Zahtevajte jih povsod.

* **Barzun plašče kemično čisti.** Damske in moške obleke tudi samo lika. Tovarna JOS. REICH.

* **Oblačila tvrdke J. MAČEK,** Ljubljana, Aleksandrova c. 12. so najboljša in najcenejša.

* **Volno, bombaž za strojno pletenje** in ročna dela dobite po najnižjih cenah pri PRELOGU, Ljubljana, Stari trg 12, in Židovska ulica št. 4.

* **ITO — zobna pasta najboljša.** Čajanka. Čajne mešanice so najzadnejše. Zahtevajte jih povsod.

* **Barzun plašče kemično čisti.** Damske in moške obleke tudi samo lika. Tovarna JOS. REICH.

* **Oblačila tvrdke J. MAČEK,** Ljubljana, Aleksandrova c. 12. so najboljša in najcenejša.

* **Volno, bombaž za strojno pletenje** in ročna dela dobite po najnižjih cenah pri PRELOGU, Ljubljana, Stari trg 12, in Židovska ulica št. 4.

* **ITO — zobna pasta najboljša.** Čajanka. Čajne mešanice so najzadnejše. Zahtevajte jih povsod.

* **Barzun plašče kemično čisti.** Damske in moške obleke tudi samo lika. Tovarna JOS. REICH.

* **Oblačila tvrdke J. MAČEK,** Ljubljana, Aleksandrova c. 12. so najboljša in najcenejša.

* **Volno, bombaž za strojno pletenje** in ročna dela dobite po najnižjih cenah pri PRELOGU, Ljubljana, Stari trg 12, in Židovska ulica št. 4.

* **ITO — zobna pasta najboljša.** Čajanka. Čajne mešanice so najzadnejše. Zahtevajte jih povsod.

* **Barzun plašče kemično čisti.** Damske in moške obleke tudi samo lika. Tovarna JOS. REICH.

* **Oblačila tvrdke J. MAČEK,** Ljubljana, Aleksandrova c. 12. so najboljša in najcenejša.

* **Volno, bombaž za strojno pletenje** in ročna dela dobite po najnižjih cenah pri PRELOGU, Ljubljana, Stari trg 12, in Židovska ulica št. 4.

* **ITO — zobna pasta najboljša.** Čajanka. Čajne mešanice so najzadnejše. Zahtevajte jih povsod.

* **Barzun plašče kemično čisti.** Damske in moške obleke tudi samo lika. Tovarna JOS. REICH.

* **Oblačila tvrdke J. MAČEK,** Ljubljana, Aleksandrova c. 12. so najboljša in najcenejša.

* **Volno, bombaž za strojno pletenje** in ročna dela dobite po najnižjih cenah pri PRELOGU, Ljubljana, Stari trg 12, in Židovska ulica št. 4.

* **ITO — zobna pasta najboljša.** Čajanka. Čajne mešanice so najzadnejše. Zahtevajte jih povsod.

* **Barzun plašče kemično čisti.** Damske in moške obleke tudi samo lika. Tovarna JOS. REICH.

* **Oblačila tvrdke J. MAČEK,** Ljubljana, Aleksandrova c. 12. so najboljša in najcenejša.

* **Volno, bombaž za strojno pletenje** in ročna dela dobite po najnižjih cenah pri PRELOGU, Ljubljana, Stari trg 12, in Židovska ulica št. 4.

7. januarja Reduta v cvetju

lo. Tudi sicer je bil pokojnik delaven član raznih narodnih društev, ki jih je vedno z veseljem podpiral. Ohranimo blagemu pokojniku trajen in časten spomin, težko prizadeti rodbini pa izrekamo iskreno sožalje!

u— **Zveza jugoslov. demokratske mladine** namerava ustanoviti simfonični orkester, sestavljen iz petih I. violin, štirih II. violin, dveh viol, dveh cellov, dveh kontrabasov, ene flavie, ene oboe, dveh klarinetov, dveh rogov, dveh tromb, dveh pozavn in ene garniture tolkal. Nastopi bodo honorirani po v Ljubljani običajnem honorariju. Reflektira se samo na izvežbane. Oni, ki nameravajo sodelovati, naj se javijo v Gajevi ulici št. 2. I. nadst. od 20. ure dalje. Tajništvo ZDM.

u— **Javna knjižnica na Viču** v Sokolskem domu zelo lepo napreduje in čvrsto posluje. Razpolaga z mnogo sto izvodov raznega štiva. Ker je v zadnjem času postal poset zelo razveseljav, je dana knjižničarju možnost, za čim večjo izpolnitvev knjižnice z najboljšimi deli. Ščasoma bo knjižnica zadovoljila z lahkoto najizbirnejšega čitatelja. Za zimske večere je lepa knjiga najboljši družabnik, zato pripravljamo vsem občanom, da se najizdatneje poslužijo te javne knjižnice, ki je odprta vsak četrtek od 6. do 8. ure zvečer in vsako nedeljo od 9. do 11. ure dopoldne.

u— **Zadruga hotelarjev, gostilničarjev, kavarnarjev in izkuharjev** v Ljubljani sklicuje za danes v sredo, izredni občni zbor v restavracijske prostore g. Krapeže v Zvezdi ob 3. popoldne, na katerem se bo sklepalo kako stališče naj zavzame gostilničarstvo in kavarništvo napram pobiranju občinskih in oblatinskih doklad. Čuje se, da gostilničarji in kavarnarji nečesto več biti eksekutorji teh korporacij ter si sami izganjati gostov iz svojih lokalov s pobiranjem teh taks.

u— **Drobna policijska kronika.** Od ponedeljka na terek so bili prijavljeni policiji naslednji dogodki: 1 tatvina jopice, 1 telesna poškodba, 1 izgred in poškodba tuje lastnine 1 pretep in nedostojno vedenje, 2 prestopka kaljenja nočnega mira, 1 prestopke zlagajvalnih predpisov, 2 prestopka prekrščenja policijske ure, 1 koncert brez dovoljenja in 1 prestopke cestnega policijskega reda. Aretacija je bila izvršena 1 in sicer zaradi nedostojnega vedenja in pianosti.

u— **Izgubil je siromašen dijak** v petek zvečer na poti od Ribnega trga do pošte znesek 100 Din. Pošteni najditelji naj blagovoli stotak oddati v inšeriatnem oddelku »Jutra«, Prešernova ulica. 4.

u— **Glej izložbe** tvrdke F. ČUDEN, Prešernova ulica 1, ki nudi krasna novoletna darila za dame in gospe.

u— **Kopalnice Tabor**

Iz Kranja

— **Napredovanje v vojaški službi.** V čin rezervnega pešadijskega kapetana I. kl. so bili pomaknjeni ravnatelj Franjo Širc, okrajni glavar dr. Zobeč, vladni tajnik Ivan Bavdek in Adalbert Pučnik, oblastni poslanec Ivan Lončar in mešč. ravnatelj Albin Lajovic; v čin rezerv. poročnika učitelj Alfonz Završnik, v čin rezervnega podporočnika Bogomir Plut, Igor Vilfan ter Zoran Lapajne iz Cerklje.

— **Čevljska troperesna detelja.** Orožniki so odkrili lepo troperesno deteljo, ki so tvorili čevljski vajenci Filip S. Ludvik S. in Franc K., star komaj po 15 let. Zanosili so bili pri čevljskem podjetju Prešeren, ki ima svoje skladišče tudi v podstrešju. Nabavili so si dolg kol s trnkom na koncu, s katerim so skozi špranjo v leseni steni jemali čevlje. Ugotovljeno je, da so ukradli 16 parov čevljev v vrednosti 3500 Din. Če se so razpečali v okolici Radovljice in Ljubljane. Vsi trije tički so prebili božične praznike v zaporih tukajšnega okrajnega sodišča.

Iz Metlike

— **Epidemija očesne bolezni.** Na tukajšnji šoli se je pojavila nova vrsta nalezljive bolezni na očeh, in sicer vnetje očesnih vekic, v sorodstvu s trahomom. Bolezen se je precej razširila. Oblast je odredila vse potrebno, da prepreči razširjenje te bolezni.

— **Za kmetijsko-nadaljevalni tečaj.** ki se bo otvoril po novem letu, vlada veliko zanimanje. V tečaj se je vpisalo že nad 30 obiskovalcev. Tečaj bo trajal pet mesecev, pouk pa se bo vršil dvakrat tedensko po tri ure.

— **Od lakote umrla.** V hlevu go. S. so našli mrtvo neko Ano Deželanovo iz Dole, občina Radovljica. Umrla je od lakote in mraza. Nekaj dni pred smrtjo je še govorila: «N» mogu umrijeti, utopit ću se!»

Iz Trbovelj

— **Epidemija legarja v Hrastniku.** V petek je bilo odpuščenih iz izolirnice 5 članov Kmetijske družine. V izolirnici se nahajata sedaj le dva bolnika, ki pa bosta v kratkem odpuščena. Zadnje celjenje proti legarju se je vršilo 22., 23. in 24. t. m. Novih primerov legarja sedaj ni.

— **Občina je za božične praznike izplačala svojim uslužbenecem trinajsto plačo.** — **Sokolsko društvo v Hrastniku** je 25letnico svojega gledališkega udejstvovanja zelo slovesno proslavilo. Priredilo je razstavo in vprizorilo v režiji inž. Freyerja Kratovo burko «Avtomobilist». Vsi igralci in igralke so se potrudili, da so podali svoje vloge kar najbolj efektno. Proslavo je zaključila animirana prosta zabava.

— **Posla v Hrastniku.** Pred kratkim je bila nastavljena na tukajšnji pošti gospa Sotlova, vdova z otroki iz Laškega. Ni pa mogla dobiti primerne stanovanja za sebe in svojo rodbino, nakar je bila prestavljena v Celje. Na njeno mesto je prišla gđa. Knapčeva. Uradni prostori tukaj, pošte, ki se nahajajo na kolodvoru, so neugodni in neprimerni, poleg tega so zelo oddaljeni od centra. Mislijo se je že na premetitev pošte v centrum, kar bi bilo v splošno korist prebivalstva, poleg tega pa bi se v centru našli primernejši prostori in stanovanja za poštne uslužbence. S premetitvijo bi bilo zlasti ustrezno tukajšnjemu rudniku, kemični tovarni in občinski ekspozituri. Merodajni čimtelji naj za deo premetitve tukajšnje pošte čimprej rešijo!

Iz Tržiča

— **Kolo Jugoslovenskih sester v Ljubljani** priredi desetletni gospodinjstvi tečaj, čigar podrobno organizacijo je posredoval ravnateljstvu meščanske šole, kjer se bo tečaj tudi vršil. Tečaj se bo pričel 9. januarja 1928. V tečaj se sprejemajo mladenke, ki so odrasle šole. Kako so gospodinjstvi tečaji Kolaše priljubljeni, dokazuje dejstvo, da je moral Tržič čakati pol drugo leto, preden je mogel priti na vrsto. Ker je to prvi tečaj te vrste v Tržiču, je pričakovati velike udeležbe. Prijave sprejema na ravnateljstvo meščanske šole od 31. decembra do 7. januarja 1928. Pouk bo brezplačen, gojenke plačajo le to, kar zakuhajo. Pouk se bo vršil od 8. do 18. ure s primernim opoldanskim odmorom. Če se pri glasi zadostno število delavk, ki so le zvečer proste, se bo zanje napravil poseben večerni tečaj s par večeri na teden. V tečaju se bodo vršila tudi razna predavanja iz higijene, vrtnarstva itd. Interesente opozarjamo, naj ne zamude ugodne prilike.

Triletni otrok umrl zaradi mrtvouda

Ljubljana, 27. decembra

Na Glincih se je pripetil na praznik sv. Štefana uprav svojevrsten dogodek. V kuhinji miničarja Lovrenca Krofliča, stanovalca na cesti IX. št. 2, se je igral okrog 13. njegov triletni sinček Ivanček, sedeč na stolu. Poleg njega sta v kuhinji stali v pogovoru v hiši stanovalci Franja Pečanova ter Ivana Kožjakova, dočim se je v tistih trenutkih dočevala mati odstranila po malem opravičku iz kuhinje.

Obe navedeni ženski sta nenadoma zapazili, da se je otrok na stolu nekoliko nagnil, nakar je kakor utež padel na tla. Pe-

čanova in Kožjakova sta takoj priskočili k otroku, dvignili pa sta ga — mrtvega.

Takoj poklicani zdravnik dr. Kane je ugotovil, da je otroka nenadoma zadela mrtvoud, dočim je poličniški zdravnik dr. Avramovič, ki je prišel v stanovanje nekoliko pozneje, ugotovil nastop smrti zaradi notranjih poškodb. Usodna nesreča je na staršev vplivala uprav porazno ter zbudila tudi pri sosedih splošno sočutje z nesrečno družino.

NIKOLAJ KOLIN

Pariški potepuh jutri v „KINU DVOR“

Zastrupljenje s kleparsko pečico

Pri taljenju zamrznega vodovoda se je zastrupil kleparski pomočnik, a je bil rešen v zadnjem trenutku.

Litija, 25. decembra

Zaradi hudega mraza je te dni v mnogih hišah zamrznil vodovod. Tako tudi v stanovanju g. N. Da spravilo vodovod zopet v porabno stanje, so poklicali kleparskega pomočnika, ki je prinesel s seboj običajno pečico za ogelje, da z njeno pomočjo oddali zamrznjeni vodni curek. Pomočnik je odšel na posel v majhno čumnat, za seboj pa je zaprl vrata. To je postalo zanj usodno.

Ko kleparja dalj časa ni bilo na spregled, je gospodar odprl vrata, da bi videl, kako delo napreduje. Silno pa se je prestrašil, ko je zapazil pomočnika na tleh ležečega in brez vsakega znaka življenja. Skozi odprta vrata mu je udaril nasproti oster in strupen plin, ogljikov oksid. Gospodarju je bilo namaj jasno, da je postal pomočnik žrtev nenadnega zastrupljenja.

Ponesrečenca so takoj prenesli na sveži zrak, kjer mu je za hip postalo bolje, nakar se je zopet onesvestil. Zaradi opasne stanja so poklicali bližnjega zdravnika na pomoč. Vesela zdravniška pomoč je pomagala kleparju, da je zopet prišel k zavesti. Po zdravniškovi izjavi je ostal klepar le po naključju še pri življenju, ker je gospodar prav v zadnjem času pogledal v čumnat in s tem opazil, da se je zgodila nesreča. Kleparjeve notranje poškodbe so tako težke, da bo trajalo več dni, preden bo sposoben za delo.

Navedeni primer dovolj jasno priča o nevarnosti kurjenja z navadnimi pečicami. Običajne kleparske pečice, ki se kurijo z navadnim ogeljem, razvijajo pri gorenju jako opasen in strupen plin, ogljikov oksid, ki postane osebito nevaren, če se razvija v manjših in zaprtih prostorih, kamor nima dostopa sveži zrak, ki bi odstranjeval strupene pline. Na ta način so prišli že mnogi ob življenje, ker so ravnali neprevidno s takimi pečicami.

Donisi

DOVJE-MOJSTRANA. Naša občina, ki je važna izhodna točka naše turistične in Triglavske pogorje in Karavanke, se do danes nima elektrike. Kljub temu, da ima že skoraj vsaka vasica v srezu električno napeljavno, smo mi silno zaostali. Koliko važnosti in praktičnosti je elektrika, to ve vsak posameznik prav dobro, posebno pa še v naši občini, ki je šele v razvoju in ima lopo bodočnosti. Pred leti se je pač že počela akcija za napeljavo elektrike, a žal, ni imela pozitivnih uspehov. V zadnjem času so započeli novo akcijo možje, idealisti, ki jim ni do morebitnega debela, marveč jim je cili le povzdiga občine v vsakem pogledu. V načrtu imajo izpeljati električni tok iz Završnice, oziroma podaljšati napeljavo iz Hrušice. Ta tok bi zadostoval za vso občino dočim bi dajal tok iz Bistrice komaj dovolj moči za Mojstrano: ostale vasi kakor Dovje in Belca, pa bi ostale še nadalje brez elektrike in navezane na svoje lešerbo. Premisliti je tudi, da se občina razvija in bo potrebovala dosledno več toka, katerega pa Bistrica ne bo mogla dajati. Preudarite dobro in napravite pameten sklep o tej stvari. Akciskemu odboru želimo obilo uspeha, občanom pa ključemo: Skušeno za blagor in napredek občine. — Občan.

LJUTOMER. Sokol priredi kakor običajno tudi letos Silvestrov večer s pestrnim, napol resnim, napol smešnim, prav varietetnim programom, ki bo zadovolvil vsakega obiskovalca. Podrobnosti so razvidne s plakatom. Vabimo brate, sestre in orlatelje da nas posetijo na starejša leta dan v velikem številu. 2022

MALA NEDELJA. Narodno kulturno društvo priredi na Silvestrovo ob 7. zvečer velezabaven «Silvestrov večer». Burke, godba, ples, Dvorana bo zakurjena! Pridite vsi!

Sport

ASK Primorje v Splitu

Ena zmaga in en poraz. — Slaba sočnika. V nedeljo in v ponedeljek je ljubljanski Primorje gostovalo v Splitu proti tamšnjemu Borcu. Prvi dan so Ljubljanci zmagali s 3 : 1, drugi dan pa so bili poraženi z 1 : 2.

Sodnika, ki sta vodila tekmi, sta bila slaba ter sta dovoljevala domačinom surovo in protipravilno igranje. Posebno drugi dan je moštvo Borca igralo tako surovo, da se je morala tekma za deset minut prekiniti.

Še nekaj božičnih tekem. Segedinska Bastya je v Italiji igrala v Vercelli proti Pro Vercelli z 1 : 1 (1 : 0); v Bielli pa je zmagala proti FC Biella z 2 : 0. V Toplicah je Teplitzer FC porazil Čechie Karlin s 7 : 2. Poročilo v «Ponedeljku» je v toliko popraviti, da je Sp. Ver. Fürtch zmagala nad praško Slavijo z 2 : 0, frankfurtska Eintracht pa nad dunajski Cricketerji s 6 : 0. Budimpeštanski FTC je premagal reprezentanco Kaira s 4 : 2. Ujpest : Bologna 1 : 0, Ujpest : Venezia 9 : 2.

Plavanje preko Seine. Pri plavanju preko Seine, ki se je vršilo v ponedeljek, je startalo 18 plavalcev. Voda je bila topla 10 stopinj. Zmagal je Holandec Vos v 2 minutah 15 sekundah.

Seja upravnega odbora JZSS. Se vrši danes zvečer ob 8.30 v damskem salonu kavarnе Emona. Na sejo se vabi tudi nastavniški zbor.

JZSS. Smuško tehnični odbor. Jutri v četrtek ob 18. v kavarni Emona važna seja

tehničnega odbora. Na sejo se vabijo še sledeči gospodje: Brvar, Pogačar, Planinšek, Kveder, Stojan, Semlić, Martelanc, Smrdur, Zekar, Parma in Vrančič. Prosim točno in zanesljivo! — Načelnik.

SK Jadran. Danes ob 20. uri je seja upr. odbora v Narodni kavarni. Jutri v četrtek 29. t. m. ob 20. je sestanek nogometašev, radi oprostirve članarine za preteklo leto in radi oddaje opreme, ki se bo dala popraviti za pomladansko sezono. Prosim točno in gotove udeležbe vseh članov. Sestanek je istotako kot seja v Narodni kavarni. — Odbor.

SK Ilirija (veselični odsek). Seja veseličnega odseka se vrši danes, v sredo ob 20. v posebni sobi kavarnе «Evropa». Prosi se točno in polnoštevilne udeležbe. Predsednik.

Klub slovenskih kolesarjev v Celju. Vaš dopis pride v kratkem na vrsto.

Sah

Božični turnir

V četrtem kolu je dobil Gabrovšek prvo točko z Voškarijem, Furlani je porazil Breda; Zidan, ki še ni nobene partije izgubil, je zopet dobil in sicer proti Rupniku. Vogelcnik ima dobljeno partijo proti Milanu Vidmarju.

Stanje po 4. kolu je naslednje: Zidan 3 in pol, Furlani, M. Vidmar 2 (1), Vogelcnik 1 in pol (1), Bredo 1 (1), Gabrovšek, Rupnik 1, Volkar 0 (3).

V poročilu v «Ponedeljku» od večer je se zgodila pomota, ker igra v tem turnirju Milan Vidmar, 17letni sin dr. Milana Vidmarja in ne Ciril Vidmar, ki ni več član Ljubljanskega sah. kluba.

Gospodarstvo

Naš izvoz v novembru Izkop

Generalna direkcija carin je objavila statistiko našega izvoza v novembru. V tem mesecu smo izvozili 349.638 ton v vrednosti 622.396.133 Din, napram 426.783 tonam v vrednosti 796.183.747 Din v novembru preteklega leta. Čeprav je naš izvoz v novembru napram onemu v oktobru le neznatno nazadovale, vendar zaostaja za izvozom v odgovarjajočem mesecu 1. 1926. po vrednosti za 173.8 milijona Din ali 18.1 %, po količini pa za 77.125 ton ali 21.9 %. Seveda moramo pri tem upoštevati, da je bil naš izvoz v oktobru in novembru preteklega leta izredno velik.

Glavni predmeti našega izvoza v novembru so bili: gradbeni les (65.6 milijona Din), žive svinje (56.8), hmelj (47.6), suhe češnje (33.2), sveže meso (29.2), živa goveda (28.5), jake (28.1), sirov baker (27), sveže sadje (25.3), drobna živila (18.4), drva (16.5), pšenica (14), cement (10.1), kalcijev cianamid (10.1), kaškanjaljski sir (9.4), predivo (8.6), hrastovi železniški prači (8.4), vino (8.3), izdelki iz lesa (6.4) in fižol (6.3).

Nazadovanje izvoza je v celoti pripisati slabemu izvozu žita, kar je v zvezi s slabo letino. Tako je n. pr. izvoz pšenice napram novembru preteklega leta nazadovale od 88.8 na 14 milijonov Din, torej za 74.8 milijona Din, izvoz turščice za 93.8 milijona Din, izvoz moke pa za 11.8 milijona Din. Skupno smo imeli pri izvozu žitaric primanjkljaja v višini 209.7 milijona Din, dočim znaša skupni primanjkljaj napram izvozu v novembru 1926 le 173.8 milijona Din. Na drugi strani pa opažamo prilično povečanje izvoza lesa in lesnih izdelkov. Izvoz gradbenega lesa se je dvignil od 49 na 65.6 milijona Din, izvoz drv od 11 na 16.5, izvoz lesnih izdelkov od 2.7 na 6.4 ter izvoz hrastovih pračev od 5.9 na 8.4 milijona Din. Skupno je znašala vrednost izvoza lesa in lesnih izdelkov 96.9 milijona Din, napram 68.6 milijona v novembru 1926. Če upoštevamo slabo letino, ki nam onemogoča izvažati žito, tedaj moramo ugotoviti, da se naš izvoz še prilično ugodno razvija, seveda pa na drugi strani ni računati, da bi s povečanim jenskim izvozom lahko zmanjšali pasivnost naše zunanje trgovine t. l.

Razvoj našega izvoza v t. l. je razviden iz nastopne tabele (v oklepajih odstotne razlike napram 1. 1926):

Povprečno	v milij. Din	v 1000 tonah
I. polletje	501.0 (— 22%)	355.8 (— 16%)
avgust	485.0 (+ 7%)	376.5 (+ 8%)
avgust	529.6 (— 2%)	390.7 (— 7%)
september	582.9 (— 10%)	432.6 (+ 16%)
oktober	645.7 (— 21%)	461.6 (— 14%)
november	622.4 (— 18%)	349.7 (— 22%)

Skupaj smo v prvih 11 mesecih izvozili 3.96 milijona ton v vrednosti 5871.5 milijona Din, napram 4.51 milijona ton v vrednosti 7195.6 milijona Din v istem razdobju 1926, tako da znaša primanjkljaj 1324.1 milijona Din ali 18.4 %.

— **Licitacija za izdelavo generalnega in detajlnega projekta proge Kočevje - Vrbovsko razpisana.** Kakor poročajo iz Beograda, je po odloku prometnega ministra razpisala uprava za gradbo novih železnic licitacijo za izdelavo generalnega in detajlnega projekta normalne železniške proge drugega reda Kočevje - Stari trg - Vrbovsko v dolžini 58 km, ki se bo vršila 21. januarja 1928.

— **Protestni šod proti davkom na plače privatnih nameščenecv se bo vršil danes 28. t. m. ob 8. uri zvečer v desni dvorani hotela Uniona.** Namen protestnega shoda je zahtevati zvišanje sedanjega popolnoma nezadostnega eksistenčnega minimuma poleg pravičnejše razdelitve davka na plače privatnih nameščenecv. Po sedanjih predpisih ta davek nalteže obremenjuje slabo plačane privatne nameščenice, oženjene in one z družino. Z novim proračunom se namerava eksistenčni minimum znižati na Din 5000 letno, dočim so bili zasebni uradniki celo po starih avstrijskih predpisih do leta 1927/28, do zneska Din 20.355 letnih prejemkov prosti davka. Vlada je pred nekaj dnevi stavila na dnevni red finančnega odbora vprašanje davka na plače privatnih nameščenecv. Dokler to vprašanje še ni definitivno urejeno, je še čas, da zahtevamo, da se sedanja krivična odmera tega davka, ki ne pozna nobene razlike med oženjenimi in neozženimi privatnimi nameščenici in ki one nameščenice z nizkimi plačami, s katerimi že tako ne morejo izhajati, nalteže obremenjuje, odpravi in da se novi predpisi za proračunsko leto 1928/29 prilagode

— **Svetovna produkcija umetne svile se je letos dvignila na 10kratno predvojno višino.** Po najnovejši nizozemski statistiki se ceni letošnja produkcija umetne svile po vsem svetu po teži na 250 milijonov angleških funtov. V primeri s produkcijo v letu 1913. se je svetovna produkcija podestorila. Leto 1913. je bila Nemčija največji producent umetne svile na svetu, danes pa stoji na prvem mestu Zedinjene države s 74 milijoni funtov, po tem sledi Italija s 40 milijoni funtov, Nemčija s 30 milijoni funtov, Anglija s 27.5 milijona funta, Francija z 20 milijoni funtov, Belgija s 16 milijoni funtov in Nizozemska s 14.3 milijona funtov. Vse države so letos povečale svojo produkcijo. Severnoameriška produkcija se je od leta 1924, podvojila, produkcija Italije pa se je dvignila za 125%.

Borze

27. decembra.

Na ljubljanski borzi se je danes gibal devizni promet v ožjih mejah. Ker je bila privatna ponudba znatnejša, je Narodna banka intervenirala le malenkostno v devizah na Curih, Dunaj in London. Zaradi povečane privatne ponudbe se je situacija dinarja okrepila ter so vse devize popustile za nekaj točk. Deviza na London je nazadovala na 276.75, deviza na New York pa na 56.62 (v Beogradu na 56.58).

Na zagrebškem efektnem tržišču je vojna škoda za malenkost zvrstješa. Promptska je notirala 400—410, zaključena pa je bila edino za februar (brez kupona) po 380. Med bančnimi vrednotami je Eskomptna popustila na 88, Jugobanka pa se je trgovala po 95—95.25. Med industrijskimi papirji je znatnejše popustilo Trbovlje, in sicer na 450 do 460; Veveče je bilo zaključeno po 135, Sečera na po 570, Danica po 165 in Nihag po 5.

Devize in valute.

Ljubljana. Amsterdam 22.92—22.98 (22.95) Berlin 13.55—13.56 (—), Curih 1093.7 do 1096.7 (1095.2), Dunaj 7.995—8.025 (8.01), London 276.35—277.15 (276.75), New York 56.52—56.72 (56.62), Praga 167.82—168.62 (168.22), Trst 297.25—300.25 (299.25).

Zagreb. Dunaj 7.985—8.015, Berlin 13.535 do 13.565, Budimpešta 9.985—9.985, Milan 297—299, London 276.35—277.15, New York 56.409—56.699, Pariz 223—252, Praga 167.74—168.54, Curih 1093.7—1096.7. Beograd. Pariz 222.24—224.24, London 276.35—277.15, New York 56.48—56.68, Milan 297.66—299.66, Praga 167.74 do 168.54, Dunaj 7.985—8.015, Budimpešta 9.935—9.965, Berlin 13.535—13.565, Curih 1093.7—1096.7, Bruselj 7.918—7.978.

Dunaj. Beograd 12.47—12.51, Berlin 168.83—169.33, London 34.4875—34.5875, Milan 37.32—37.42, New York 706—708.50, Pariz 27.80—27.90, Praga 20.92—21, Curih 136.35—137.03, dinarji 12.305 do 12.425.

Curih. Beograd 9.12, Berlin 123.70, New York 517.40, London 25.2675, Pariz 20.3725, Milan 27.32, Praga 15.32, Budimpešta 90.55, Bukarešta 8.19, Dunaj 73.15.

Trst. Beograd 39.25—33.55, Dunaj 264.50 do 270.50, Praga 56.05—56.35, Pariz 74.45 do 74.75, London 92.40—92.60, New York 18.89—18.95, Curih 365.50—367.50, dinarji 33.20—33.70.

Effekti.

Ljubljana. Celjska 164—0, Ljubljanska kreditna 134—0, Kreditni zavod 160—0, Veveče 135—0, Ruše 265—280, Stavbna 56—0, Sešir 125—0.

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda prompsta 409—410, kasa 0—410, za december 0—410, za februar 378—380, investicijsko 86.25—86.50, agrarne 53—53.5; bančne: Eskomptna 86—88, Poljo 18.5—19, Hipo 57—58, Kreditna 90—92, Jugo 92.25 do 95.5, Prastrediona 877.5—882.5, Srpska 138—140, Ljubljanska kreditna 134—135, Narodna 5555—5600, Etno 175—185; industrijske: Gutmann 200—210, Slaveks 100—110, Slavotona 11—13, Trbovlje 450 do 460, Veveče 135—137, Union 235—250, Sečera 567.5—575, Drava 560—570, Dubrovačka 416—420, Danica 165—168, Narodna mlinska 0—20, Narodna šumska 16 do 20, Nihag 5—6.

Beograd. Vojna škoda 409—409.5, investicijsko 86—86.75, agrarne 52.75—0.

Blagovna tržišča

Položaj na žateškem hmeljskem tržišču. V preteklem tednu se je trgovina s hmeljem na žateškem hmeljskem tržišču gibal v ožjih mejah. Dnevni promet je znašal okrog 50—80 starih stotov. Največ se je kupovalo na inozemski račun. Cene so ostale nespremenjene, in sicer za srednji žateški hmelj 1900—2000 K (64—67.30 Din za kg), za prvovrstni pa 2050—2150 K (69—72.40 Din za kg). Na deželi se je kupoval srednji hmelj tudi po 1800—1850 K za 50 kg, vendar se opaža, da so producenti pri prodaji postali bolj rezervirani. Za tranzitni hmelj je ponudba še vedno večja kakor povpraševanje ter se je trgval le zeleni jugoslovenski hmelj po 1250—1450 K za 50 kg (42.10—48.80 Din za kg).

Ljubljanska blagovna borza (27. t. m.) Les: Tendencja nespremenjena. Zaključena sta bila 2 vagona, in sicer 1 vagon brzojavnih hrastovih drogov, 10 m dolž, 13 cm premera na vrhu, 22 cm premera v prsni višini, za komad fco vagon meja po 105 in 1 vagon bukovih letvic, 27 × 27, 1 m dolž, brez grč, fco vagon meja po 780. Deželni pridelek: Tendencja za žito zvrsta. Zaključeno je bil 1 vagon pšenice. Nudi se pšenica (78.79 kg, 2 % slov. post., mlevska tarifa, plač. 30 dni): baška po 347.5 do 352, sremska po 345—347.5, slavonska po 342.5—345; turščica (slov. post., navadna tarifa, plač. 30 dni): baška, stara po 272.5, baška, nova, umetno sušena po 267.5, baška, nova, časno primerno suha po 252.5 (po mlevski tarifi so cene za 4.5—5 Din nižje); mok a: baška «og», fco Ljubljana, plač. po prejemu po 500.

Zivinski sejem v Mariboru (27. t. m.) Drog: 12 konj, 8 bikov, 107 volov, 259 krav in 6 telet; skupaj 392 komadov. Pri srednji kupitji je bilo prodanih 2044 komadov, od tega 49 za izvoz v Avstrijo. Za žive tebež notirajo: volji debeli 7.75—8, poldebeli 7.25—7.50, plemenski 5.75—6, biki za klanje 8, glavne krave debele 5.75—6.25, plemenske 5.50—6, za klobasarije 3.50 do 4.25, molzne 5.25—5.75, breje 5.25—5.75, mlada živina 7—7.75.

Novosadska blagovna borza (27. t. m.) Pšenica: baška, 77/78 kg 2 % (297.5 do 307.5), banatska, 78/79 kg, 2 % 295—305; sremska, 78/79 kg, 2 % 297.5—307.5. Turščica: baška in sremska 200—202.5; baška in banatska, nova, za december—januar 193—197.5; sremska, nova, za dec—januar 185—190. Moka: baška «og», in «og», 425—437.5; baška «s» 405—415; baška «s», 385—395; baška «s» 317.5—325.

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod v Ljubljani, 27. decembra 1927.

Višina barometra 308.8 m

Kraj	Čas	Barom.	Temper.	Rel. vlaga v %	Smerni vetera in brzina v metrih	Oblačno 0—10	Padavine	
opazovanja							Vrsta	v mm do 7. ure
Ljubljana ..	8.	756-8	2	91	mirno	10	dež	15.2
Maribor ...		755-8	1	100	mirno		megla, dež	1.0
Zagreb ...		754-5	2	99	NE 4		megla	
Beograd ...		754-8	7	86	SE 4	1		
Sarajevo ...		752-2	5	68	mirno	3		
Skoplje ...	7.	760-0	1	93	mirno		megla, dež	3.0
Dubrovnik ..								
Split ...								
Beška ...		756-9	1	—	NNW 2	10		

Kamenko Subotić:

Stoletnica „Matice Srpske“

«Matica Srpska» je bila ustanovljena v Pešti l. 1826. Glavni razlog njene ustanovitve je bilo izdajanje «Letopisa», katerega je začel l. 1824. dajati na svetlo novosadski profesor Gjorgje Magarašević. On je že koncem l. 1823. nameraval izdati knjižico z imenom «Srpski Letopis», to nameravo pa je izvedel šele l. 1824. s tem, da je uredil tri knjige almanaha ali časopisa «Srpski letopis». Izdajal ga je novosadski knjigar Konstantin Kalaučija, tiskal pa se je v Budimpešti.

V predgovoru z dne 1. maja 1824. govori Magarašević o Letopisu tako-le: «Predmet Srpskega Letopisa je vse, kar se tiče slovanskega naroda od Jadranskega do Ledenege in od Baltičkega do Črnega morja. Posebno bo obravnaval Letopis zadeve Srbov v književnem oziru. Značaj Letopisa bodi: nikogar ne užaliti in vse vzpodbujati. Priznavam, da je njegov program velik, cilj mnogovrsten in težak; baš zato pa prošim pomoči, iščem sodelavcev, zavečajoč se, da je mogoče vse doseči le z ljubeznijo in slogom.»

Prvi zvezek Letopisa je bil simpatično sprejet, a po tretji knjigi je Magarašević javil, da ne more naprej, ker mu nedostajajo sredstva za izdajanje. Peštanski izdajatelj Josip Milovuk je prečital Kalaučijano izjavo od 1. septembra 1825. in je začel takoj razmišljati, kako bi Letopisu pomagal, da ne izgine. To svojo nameru je povedal peštanskemu trgovcu Gavri Bozitolcu, ki ga je poslušal ter obljubil prispevati 500 goldinarjev, da bo Letopis lahko izhajal. Milovuk je začel razmišljati, kako bo dobil iz Novega Sada že pripravljene rokopiše. Takrat ga je srbski korektor Uroš Andrejić seznanil z Jovanom Hadžićem iz Novega Sada, ki se je baš tedaj mudil v Budimpešti ter se je pripravil na doktorski izpit. Milovuk mu je povedal, da namerava z nekim prijateljem izdajati Letopis. Hadžić se je seznanil z Magaraševićem ter ga prosil, naj mu prepusti Letopis ter naj mu javi, kakšni so njegovi pogoji.

To je bil uvod v ustanovitve Maticе Srpske, ki se je osnovala dne 4. februarja 1826. Ustanovili so jo: Bozitolac Gavril, Demetrović Jovan, Milovuk Josip, Raić Peter, Pozmivović Andrej, Stanković Gjorgje (vsi peštanski trgovci) in Hadžić Jovan. Da ne bi bilo med njimi zamere, so se ustanovitelji podpisali v krogu. Pozneje sta izstopila Bozitolac in Milovuk in njuni imeni sta se izbrisali. Na dan ustanovitve je bila Matica tako-le organizirana: Hadžić je bil izvoljen za predsednika, Milovuk za manipulant, Demetrović za blagajnika, Bozitolac in Stanković pa za ključarja. Čez 8 dni, dne 12. februarja 1826, so se po Budimpešti že delili vabila na Letopis.

Matica je delovala do l. 1835., ko so jo ustavili. L. 1836. so jo zopet dovolili. Ostala je v Budimpešti do l. 1864., to leto pa so jo prenesli v Novi Sad. V Novem Sadu je prišla Matica v živo narodno središče. Življenje v 60 letih je vrela. Omladinsko gibanje je vplivalo. Politično življenje je vodil Miletić s tovariši in to življenje je bilo zelo močno. Začela so se ustanavljati pevski društva, začelo se je gibanje žensk, organizirali so se obrtniki in trgovci. V zvezi s temi in sličnimi dogodki se je razvila Matica do leta 1914., ko se je potuhnila, da po vojni nadaljuje svoje delo in učaka svojo stoletnico.

Glavno delo Maticе Srpske je izdajanje «Letopisa Maticе Srpske», katerega je začel urejati Gjorgje Magarašević. Letopis ni zapustil kolovoza svojega prvega urednika tudi potem, ko sta ga urejala dva nadaljnja urednika. Šele novinar Todor Pavlović l. 1837.—1854. je zapustil stari pravec in se začel baviti s prošlostjo Srbov na severu ter se zanimati tudi za vprašanja jezikoslovja in za pravopisne probleme. Jovan Subotić (1854.—1858.) je Letopisu vtil še več življenja. Prinašal je doneske o zgodovinskih spomenikih, opise srbskih dežel, slovanskih starin, slovanskih kulturnih razmer, začel je uvajati bibliografijo in leposlovje. Subotić je izročil Letopis mlajšim ljudem in tako je postal njegov urednik Jovan Gjorgjević, ki je urejeval list samo leto dni, zato pa je zelo jasno pokazal smer Letopisa, katerega svrha je bila izobraževanje naroda z vsemi sredstvi. Letopis je moral postati takšen, da so ga ljudje lahko razumeli in čitali. Zato je zbral okrog sebe novi urednik tudi sodelavce, ki so se skladali z novo smerjo.

Naslednji urednik Letopisa je bil Antonije Hadžić (1859.—1895.), potem pa je vzel revijo v roke književnik Milan

Savić (1895.—1911.) Savić je predal revijo novi struji ter njenemu predstavniku Tihomiru Ostojiću, ki je dal reviji sodoben pravec. Po osvobojenju je Ostojić odšel v Sijopljje. En zvezek Letopisa je uredil Vasa Stajić, enega K. Subotić, od l. 1923. pa je postal urednik Letopisa dr. Marko Maletin, tajnik Maticе Srpske, ki je dal Letopisu zopet nov pravec.

Poleg «Letopisa» je izdajala Matica Srpska v prvem stoletju svojega obstoja tudi «Knjige Maticе Srpske» in «Knjige za narod», «Predavanja za narod» in list «Matica» kakor tudi zasebna in administrativna izdajanja. Do konca l. 1927. je izšlo 314 knjig Letopisa v 328 zvezkih.

Število «Knjig Maticе Srpske» od leta 1901. do l. 1923. znaša 48. V njih so zastopani sledeči pisatelji: Aranž Jovan, Belović-Bernadzikova Jelica, Budisavljević, Prijedorški, Cipiko Ivo, Corović Svetozar, Dora Gjorgje, Grujić Radoslav, Ilić Dragutin, Ilić Aleksa, Kostić Laza, Lotić Ljubomir, Mandić Teodor, Marković Radoslav, Mijatović Čeda, Nušić Branislav, Ostojić Tihomir, Radonić Jovan, Savić Milan, Stanojević St. Subotić Jovan, Shakespeare, Hurban-Vajanski, Baraganjanin Arkadij, Vojnović Ivo, Vrhovac Radivoj.

Poljudnih knjig za ljudstvo je izšlo od l. 1885. do l. 1926. 160 zvezkov. V njih je zastopanih 60 pisateljev. Časopis «Matica», list za književnost in zabavo, je prinašal tudi pesniške proizvode, novele in povesti, članke iz zgodovine, estetike in pedagogije, obravnaval je folklor, prinašal potopise ter referate iz književnosti in kritike.

Kolektorje Maticе Srpske je urejeval od l. 1914. Tihomir Ostojić. Zadnji kolektor je izšel l. 1922. Uredil ga je Vasa Stajić. Ostojić je urejal kolektorje z izredno ljubeznijo. V njih vsebini se zrcali začetek našega stoletja v severnem delu srbskega naroda. V kolektorjih se nahajajo med drugim članki: Čuvajmo avtonomijo. Pogled na Srbstvo, Število Srbov. Vzgojajmo otroke v gospodarskem pravcu itd. itd.

Zasebnih izdaj je izšlo med leti 1827. do 1874. kakih 30 knjig. Predavani za narod je izšlo 11. od l. 1925. do 1927. Vredno je omeniti, da so izšle med temi predavanji knjige o Nikoli Tesli ter razprava o Dušanovem zakoniku in Dušanovem carstvu.

Jubilejna izdaja so izšla tri: Letopis Maticе Srpske, Spomenica Maticе Srpske ter Album vojvodinske umetnosti.

Matica Srpska je črpala vire za te izdaje v ustanovah in fondih, ki so bile namenjene književnosti in prosveti. Glavnica so ji zapustili usmiljeni možje in žene, ki so želeli, da se dvigne ljudska prosveta.

Koncem svojega prvega stoletja začela dobivati Matica nov tip. Letopis je dobil pod sedanjim uredništvom obliko moderne revije. Poleg tega se je Matica reorganizirala.

Matica je že davno imela svojo knjižnico, ki je bila javna. Knjižnica šteje danes že okrog 50.000 zvezkov. Med njimi so mnoge dragocene redkosti. Administracija Maticе je zelo enostavna. Deli se na znanstveni in prosvetni del. V znanstvenem delu tvorijo njeno jedro stare srbske knjige in časopisi, prosvetni del obsega izbor jugoslovanskih, ruskih, angleških, nemških in madžarskih knjig. Knjige se posojajo vsak dan, časopise pa tudi lahko vsak dan čitajo ljudje v knjižnici. Iz Maticine zakladnice črpajo večinoma intelektualci, vendar tudi drugi sloji meščanstva, med katerimi je najštevilnejša omladina, ženska in moška. Značilno je tudi za Matico Srpsko, da je bila omladina vedno v njenih prvih vrstah. Značilno pa je tudi to, da so se njene knjižnice poleg Slovanov vedno posluževale tudi Madžari, Nemci in Židje.

Uvrstitev žensk v falango Maticе Srpske je našla ugoden odmev. Ženska sekcija čvrsto deluje in je že sedaj pokazala lepe uspehe. Ženske delujejo v kulturnem, prosvetnem in narodnem pogledu. Najboljše se to kaže v delu za ljudsko visoko šolo v Novem Sadu, katere vodijo in opravljajo same ženske. Predavanja na novosadski ljudski univerzi se vrše vsako sredo v jesenskem in zimskem času. Takrat zbira Matica Srpska okrog sebe omladino ter jo uvaja v svojo veliko tradicijo.

Rdor troi na nohah

naj nosi vedno specijalno obutev, ki jo po meri izgotavlja J. BRAJER, Ljubljana, Greg. 1. — Gojzarji, sportni in smuški čevlji vedno v zalogi.

Carica, Rasputin in Nikolaj Nikolajevič

Iz spominskih beležk v Nizzi umrlega bivšega ruskega zunanjega ministra Sazonova.

Ko je izbruhnila vojna, je car izrazil ministrskemu svetu željo, da bi osebno stopil na čelo ruske armade in le težko so ga odvrnili od te namere. Veliki knez Nikolaj Nikolajevič je bil v Rusiji silno popularen. Carjeva želja, da bi osebno vodil vojaške enote ruske monarhije, je bila v bistvu plemenita. Večkrat je izjavil, da je dolžnost ruskega carja vztrajati na tisti točki, kjer se odloča usoda ruske države.

Po porazih leta 1915. se je jelo vnovič razpravljati o vrhovnem vojaškem poveljstvu. Nikolaj II. je izjavil da hoče prevzeti vodstvo sam. Na kronskem posvetu, kjer je car izrazil to željo, so bili ministri zelo razburjeni. Vsi so mu skušali dopovedati, kako usoden utegne biti zanj ta korak. Na ministrskem svetu, ki se je vršil 20. avgusta 1915. in kateremu je predsedoval sam car, so vsi ministri predložili carju nevarnost tega položaja. Celot ministrski predsednik Goremykin je nastopil zelo pogumno in ni prikrival svoje bojazni za slučaj, da se razmere izpremenijo po carjevi volji.

Sazonov je z Nikolajem II. večkrat govoril med štirimi očmi. Opozarjal ga je, da njegovo mesto v Petrogradu ne sme ostati prazno in da se je bati, da bodo njegov položaj zavzele nepoklicane osebe. Videl sem, pripoveduje pisec, da me je car razumel. Čeprav nisem smel govoriti popolnoma odkrito. Jasno mi je bilo, da je v dogodke posegla carica, ki je bila docela v oblasti Rasputina. Čim bolj sem skušal carja prepričevati, da se položaj komplicira, tembolj sem se moral uverjati, da sem začel izgubljati njegovo zaupanje.

Goremykin.

Car ni imel sposobnosti, da bi čital v srcih ljudi svoje okolice. Ministrski svet, ki je obravnaval zadevo vrhovnega vodstva, je jasno videl, kam meri tok dogodkov. Zato je zahteval od predsednika Goremykina, da predloži carju vsa resnost položaja in da stori vse, kar je potrebno za pomirjenje države. Ministri so bili uverjeni, da je Rusiji predvsem potrebna vlada, ki bo uživala zaupanje ljudskega zastopstva in v zvezi s tem se je govorilo o kabinetu, ki naj bi se približal dumi. Tako so mislili ministri; Goremykin pa je mislil in delal drugače.

Na tajnih posvetovanjih ministrskega sveta se je večkrat govorilo o potrebi vlade splošnega zaupanja. Tam je bilo tudi Goremykinu indirektno namignjeno, da v taki vladi ne bi bilo več mesta zanj. Tako se je Sazonov kmalu sprl z Goremykinom. Ni je bilo ministrske seje brez spopada in slednjič so ministri sklenili, da pošlje Samarin, višji prokurator sv. Sinoda carju pismo, v katerem ga bo opozoril na možne posledice teh nezdravih razmer.

Ministrski svet proti carju.

Samarin se je res dal pogovoriti. Napisal je pismo, v katerem je v imenu ministrskega sveta, to je ministrov Haritonova, Krivošina, Sazonova, Barka, kneza Serbaševa, Samarina, grofa Ignatija in kneza Šahovskega prosil carja, naj ne odstoplja kneza Nikolaja Nikolajeviča z mesta vrhovnega poveljnika ruske armade ker bi ta ukrep

Aleksander II.

rodil usodepolne posledice za Rusijo in za dinastijo Romanovih. Vsi imenovani ministri so svoj manifest podpisali ter ga poslali carju.

Zgodilo pa se je nekaj nezasišanege. Čim je ministrski svet končal sejo, pripoveduje Sazonov, smo opazili za seboj policijskega oficirja. Bilo je jasno, da smo pod nadzorstvom. Naš razgovor ni ostal tajen in dva lista. »Riječ in »Kolokol« sta kmalu prinesla članek o govorilih, da se Krivošin, Polivanov in jaz potegujemo za čast ministrskega predsednika. Ti glasovi so takoj našli odmev pri carici na dvoru.

Odstavitev Nikolaja Nikolajeviča.

Vložili smo prošnjo za odpust, kateri je bilo ugodeno. Usoda ministrov, ki so podpisali spomenico, je bila zapetena, samo dva ministra, ki se nista kazala neizprosna napram Rasputinu, sta ostala v milosti. Car nas je drugega za drugim odstavil, ona dva milostnika pa sta ostala do zloma monarhije.

Nikolaj Nikolajevič je bil odstavljen. Premestili so ga na Kavkaz, imenovali so ga za carjevega namestnika ter mu poverili vodstvo kavkaške vojske. Ob tej priliki se car ni mogel vzdržati, da ne bi pokazal svoje osebne nevednosti napram Nikolaju Nikolajeviču. Delal je seveda pod pritiskom carice, ki je bila pod vplivom Rasputina in njegove okolice. Rasputin pa ji je dopovedoval, da hoče Nikolaj Nikolajevič upropasti dinastijo Romanovih in proglasiti samega sebe za ruskega carja. Čarino početje si je mogoče raz-

lagati z njeno nevropatično naravo, ki je podlegla intrigam okolice. Čim dlje je bil car odsoten iz prestolnice, tem bolj je postajala carica centralna postava na dvoru. Okrog nje se je sukalo vse od spletk do prošelj. Vloge so šle skozi caričine roke in so bile ugodno rešene le na nasvete njenih privržencev. Tako je začela država razpadati in je diskreditirala v očeh ljudstva monarhistični princip, kateremu je kot naravna posledica sledil padec dinastije.

LJUBLJANCI!

Gotovo ste vsi prepričani, da dobite pristno

dalmatinsko vino

le pri brača LASAN, ki Vam želita vesele praznike in vino nudita za 1 Din ceneje kot navadno.

Br. LASAN.

NAJBOLJŠA

SVINJSKA MAST

znamke — I. P. — znamke

lastni izdelek tvrdke

POPOVIČ, LJUBLJANA

se razpošilja v rokah po 20 in 50 kg ter sodih po 50, 100 in 200 kg

Prekajeno svinjsko meso vedno na zalogi po izredno nizki ceni.

Točna poštežba! Cene najnižje!

Ocarinjenje

vseh uvoznih, izvoznih in tranzitnih pošiljk oskrbi hitro, skrbno in po najnižji tarifi RAJKO TURK, carinski posrednik, Ljubljana, Masarykova cesta 9 (nasproti carinarnice). Revizija pravičnega zaračunavanja carine po meni deklariranega blaga in vse informacije brezplačno.

«Jadran», tovarna kemičnih izdelkov IVAN LAPAJNE — Ljubljana-Moste priporoča

„Hubertus“ ribja mast

prirejena specijalno za lovske, turistovske in smučarske čevlje. Napravi usnje nepremočljivo in mehko.

Zahtevajte jo po vseh trgovinah.

Kuhinjsko posodo

in opremo

alpaka iedilno orodje

dobite najugodnejše pri

„JEKLO“. Star. trg

Dober zaslužek!

ZASTOPNIKI(CE), ki že prodajate ali pa želite prodajati vrednostne papirje na odplačilo, v vašem interesu je, da se

13762 a

tako j javite!

Nove senzacionalne ugodnosti, katerih niti eden drugi zavod ne nudi Samo pri nas stalni zaslužek!

Zorić • Pivčevć Spl. t. Marmontova 3

Novoletna darila

se brez dvoma najboljšo kupijo pri tvrdki

Pri nizki ceni! Ignacij Žargi Ljubljana, Sv. Petra cesta šte. 3 in 11.

Nudi cenjenim odjemalcem veliko izbrano volnenih jopic, puloverjev bluz, raznega perila, vezenin, kravat, nogavic, rokavic. Priporoča po izredno nizkih cenah.

Naprodaj

veliko podjetje in posestvo

žaga, 3 hiše, gospodarsko poslopje, mizarnica, skladišče, ključavničarija in pritlikline (konji, živina, stroji itd.) in posestvo pri Radovljici na Gorenjskem. Obstaja iz 4 stavbenih parcel s 6 poslopi ter 60 zemljiških parcel in sicer 3 orala, 387 kl. njiv, 38 orol 579 klif. travnikov, 40 kl. vrta, 1 orol 571 kl. pašnika, 79 orolov gozda; skupna površina nad 103 orala.

Vodna sila (Sava) za žago, ki je že v uporabi, da 70 do 80 konjskih sil; poleg te je na razpolago tik za navedeno še druga stopnja, ki lahko da še 30 novih konjskih sil. Prodaja bo na dražbi dne 5. januarja 1928 ob 9. dopoldne pri okrajnem sodišču v Radovljici pod zelo ugodnimi pogoji.

Interesenti, ki žele podrobnejši poljasil glede celega poslastva in podjetja ali pa glede posameznih delov, naj se obrnejo pred 2. januarjem na Mestno hranilnico ljubljansko v Ljubljani.

Strokovnega

zastopnika

za vso Slovenijo

išče prvovrstna veletvrdka žitne stroke

ki že več desetletij posluje v Sloveniji.

Ponudbe z navedbo dosedanjega službovanja in referenc na oglasni oddelek «Jutra» pod «Št. 515».

Tudi ceno in kakovost izdelka je treba vpoštevati pri nabavi poslovnih knjig. Le prvovrstni izdelki!

Anton Janežič,

knjigovoznica, črtalnica, industrija trgovskih knjig in šolskih zvezkov.

Ljubljana Florijanska ulica št. 14 Ljubljana

Preselitveno naznanilo

Litog afični zavod

ČEMAŽAR IN DRUG

se je preselil v Igriško ulico št. 6, v poslopje nekdanje tovarne igralnih kart, poleg dramskega gledališča

Ali se želite osvoboditi revmatizma in protina?

Trganje, zbadajoče bolečine v udih in členkih, otekline členkov, pohabljenost noge in roke, zbadanje, trganje v raznih delih telesa, da celo slabost oči so včasih posledice bolečin vsled revmatizma in prehlajenja, ki se morajo odstraniti, ker bi bolezen vedno bolj in bolj napredovala.

JAZ VAM NUDIM

zdravilno pijačo, ki Vam razkrajja sečno kislino, pomaga pri prebavi in in čiščenju. Ni to kakšno univerzalno sredstvo ali skrivnostno zdravilo, ampak zdravilo, ki ga je dala dobra mati narava za dobrobit bolnega človeštva.

Vsakemu brezplačno za poskušanje.

Pišite mi takoj in dobili boste iz mojih skladišč, ki so po vseh državah, popolnoma brezplačno in franco eno stekleničico za poskušanje obenem z navodilom in poučno razpravo. Tako se boste mogli sami prepričati o tem neškodljivem sredstvu in njegovem delovanju.

August Märke, Berlin - Wilmersdorf, Bruchsalersstrasse 5. Abt. 323

Zane Grey:

Železna cesta

Roman.

»Da — da — ne mislite več na to — zdaj so daleč od vas,« je hlastno odgovoril Neale. Njen obraz ga je navdajal s strahom in skrbjo. Sam ni vedel, kaj naj ji reče.

Dekle se je z vzkrikom muke zvrnilo vznok in si je zakrilo oči z rokami, kakor da hoče odgnati mrzek, grozoten privid. »Moja mati!« je zaječala, drgetaje od brezdaneje boli. »Umorili so jo... Oh, ti strašni kriki!... Vse pobito — vse — Mrs. Jonesova! Moja mama — pala je — brez glasu! Njena kri je briznila po meni!... A jaz sem se splazila v kraj in sem se skrila!... Indijanci — noži, sekire, skalpi, požig!... Jaz nisem mogla umreti... videla sem vse...!« Spet je jela nerazumljivo ječati.

Dva dni in dve noči je čul Neale ob njeni postelji, izvzemši tistih nekaj ur, ko je spala in ko ga je nadomeščal King. Časih se je osvestila in je spoznala Neala, največ pa je divjala v vročinski blodnji, metala se sem ter tja, stokala ali ležala kakor mrtva. Tretji dan pa je navdal Neala nov pogum. Zbudila se je oslabela in čemerna, toda mirna in pametna. Neale jo je ogovarjal, kakor je vedel in znal, z resnimi, umnimi, premišljenimi besedami; opisal ji je žalostno usodo, ki jo je bila zadela, in izkušal vzbuditi v njej zanimanje do nove okolice, proseč jo, naj se otrese strašnih spominov. Poslušala ga je, a ni se zdelo, da bi ji šle njegove besede do živga. Težko jo je bilo pripraviti do tega, da je jedla. Ni se hotela ganiti.

13

Naposled ji je Neale omenil, da se mora vrniti v inženjski tabor, kjer ga čaka delo; obljubil ji je, da se kmalu vrne in da bo prihajal k njej, kolikor bo le mogel. Odgovorila ni niti besedice; še oči ni vzdignila, ko je šel od nje.

Zunaj pred kočjo, ko je Red pripeljal konja, je Slingerland rekel Nealu: »Čujte, sinko, nič vam ni treba biti v skrbeh. Videli boste, da se opomore.«

Neale je zmajal z glavo. »Jaz nimam tako trdnega upanja. Nu, nadejamo se najboljšega. Slingerland, pazite na sirotico, kolikor le morete. Oglasal se bom kar največje. Kadar okreva toliko, da bo lahko pametno govorila, nam morda pove, ali ima sorodnike; v tem primeru najdem možnost, da jo spravim domov. Ako pa ne — nu, tedaj hočem storiti zanj vse, kar je v moji moči.«

»Oh, sinko, ugaja mi, da se čutite odgovornega za ubogo dete!... Obilo sreče in vrnite se kmalu.«

Tako so se ločili. Cowboy je jahal naprej v tistem enakomernem, lagotnem drncu, ki prizanaša konju in vendar omogoča dokaj naglo napredovanje; čez tri ure ju je okliknil vojak na straži in kmalu nato sta bila v taboru.

Nedolgo po njunem prihodu so se vrhili inženjerji, vsi upehani, prašni in umazani od dela, a vendar neobičajno dobre volje. Odmerili so bili traso preko Shermanovega prelaza in kazalo je, da utegnejo postati zapreke znatno manjše, kakor hitro zavije proga z razvodja nizdol. Nealovo odsotnost so bili opazili, zakaj težko jim je bilo prebiti brez njega. Toda vsi ti moške so se veselili rešitve mlade deklice in so bili polni prijaznosti in radovednega sočutja. Nealu se je zdelo, da ga motri šef s čudno zvedavimi pogledi, prav kakor da mu je teh nekaj dni izpremenilo vedenje in obraz. A tudi

sam se je zavedal čudne izpremembe v stanju svojega duha; devojka, njena brezzaščitnost in njena ganljiva beda mu je bila neprestano pred očmi.

»Nu, čudna stvar,« je časih zamrmral v svojih samogovorih. »A zakaj čudna? Smili se mi.«

In spomnil se je čudne izpremembe v njenih očeh, ko so sence groze in krvave smrti obledele pred dramečo se prirodno silo življenja, upanja in mladosti.

Drugi dan je Neale prepričevalneje ko kedaj doslej pokazal inženjskemu štabu svojo dragoceno sposobnost, tako da mu je šef iznova privoščil tiho besedico pohvale. Načelnikovo priznanje mu je bilo drago; z dušo in srcem je začel verovati v veliko bodočnost železnice. Ta teden napornega dela je izvalil zvestemu zastavničarju Kingu dokaj pritožb, ki drugače niso bile njegova navada.

Larry se je vlekel za škornje in je globoko zastokal, ko jih je naposled spravil z nog. Bili so polni luknji, ki jih je žalostno ogledoval.

Pokoncu glavo, Red,« je rekel Neale. »Majhen izlet bi se nama prilegel, kaj? Jakala bi k Slingerlandu.«

Cowboyev rdeči obraz se je počasi zgrbančil v zvit nasmešek. »Nu, čudil sem se že, zakaj se ti je zadnje čase tako prekleto mudilo. Nič mi ne bi bilo ljubše od tega; rad bi vedel, kaj je z našim dekletom.«

»Stopiva po taboru, Red, in poglejva, kaj bi mogla dobiti, da vzameva s seboj.«

»Dečko — menda ne misliš krasti?« je vprašal King z blagim začudenjem.

Št. 37.090/27. — ref. XIII.

Razpis.

Mestni magistrat ljubljanski razpisuje oddajo mizarskih del z okovjem in podbarvanjem za palačo »Delavske zbornice« na Miklošičevi cesti v Ljubljani.

Vsi potrebni razpisni pripomočki in podatki se dobe od 30. decembra 1927 dalje med uradnimi urami v mestnem gradbenem uradu, Šolski drevored 2-II.

Ponudbe je vložiti najkasneje do 9. januarja 1928 do 11. ure dopoldne pri imenovanem uradu.

Mestni magistrat ljubljanski,
dne 24. decembra 1927.

Kamnoseška industrija

ALOJZIJ VODNIK

LJUBLJANA

Kolodvorska ulica št. 28—34

Stalna zaloga čez 300 modernih spomenikov

Izdelava rodbinskih grobnic, mavzolejev, oltarjev in vseh cerkvenih ter stavbnih del. Marmorne plošče v vseh barvah za pohištvo, trgovino, mesnice. Stikalne plošče za elektriko, obloga sten itd. po zmerni ceni.

Zahvala.

V težki bolesi vsled izgube naše predrage sestre, tete in svakinje

Lisi Schlehau

se najtopleje zahvaljujemo vsem prijateljem in znancem za mnoge dokaze izkrenega sočutja.

Zalujoči ostali.

Tirolski loden

za smučarske kroje se dobiva po Din 190.—, 210.— in 230.— netto pri

Franju Majerju, Maribor, Glavni trg 9

D. M. C.

Največje skladišče
AVRAM KAJON, Sarajevo
Prestolonasljednika Petra 26.

Zahvala

vsem, ki ste mojega blagega moža

dr. Janka Babnika

predsednika viš. dež. sodišča

v življenju ljubili in žislali, ki ste mu v težki bolezni lajšali gorje in ki ste mu po smrti še zadnjo čast izkazali — izrekam s tem stotero, najiskrenejšo zahvalo. Requiem za blagim rajnikom bo v sredo, 28. decembra ob 10. uri v župni cerkvi sv. Petra.

Ljubljana, 24. decembra 1927.

Marija Babnik.

Potrjim srcem sporočamo vsem sorodnikom in znancem, da je naš ljubljani soprog in oče gosp.

Filip Persoglijo

rudniški paznik v pok.

danes dne 26. decembra ob 24. uri, po kratkem mukopolnem trpljenju v 73 letu starosti Bogu vdan preminul. Pogreb se bo vršil dne 28. t. m. ob 2 uri popoldne od hiše žalosti (Hrastnik) na pokopališče v Trbovljah. Predrago pokojnika priporočamo v blag spomin in molitev.

Hrastnik, dne 28. decembra 1927.

Zalujoči ostali.

Agata rojena Rutnik, žena, ing. Ivan Persoglijo sin, Rozalija Rancinger hči Hubert Rancinger in ostali sorodniki.

Mestni pogrebni zavod.

Tužnim srcem sporočamo vsem sorodnikom in znancem, da je naša ljubljena hčerka, sestra in teta, gospodična

Sonja Kalan

učiteljica

dne 24. t. m. po dolgi, težki bolezni nenadoma preminula.

Pogreb drage pokojnice bo v torek, dne 27. decembra t. l. ob 4. popoldne iz mrtvašnice drž. bolnice na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 27. decembra 1927.

Zalujoči ostali.

Naznanjamo tužno vest, da je nenadoma preminula

Gabrijela Škerjanc

zasebnica v Mariboru

Pogreb nepozabne pokojnice se bo vršil v četrtek, dne 29. decembra ob 16. uri iz mestne mrtvašnice v obrežju.

Sv. maša zadušnica se bo darovala dne 2. januarja ob 7. v stolni in mestni župni cerkvi v Mariboru.

V Mariboru, dne 27. decembra 1927.

Zalujoči rodbini Škerjanc in Majer ter ostali sorodniki.

Mestni pogrebni zavod.

Umrli je naš dolgoletni, neumorni član načelstva, tovariš

Anton Ravhekar

trgovec in posestnik

nenadne smrti.

Pogreb zvestega člana tovariša bo v sredo, dne 28. t. m. ob 3. uri popoldne od doma žalosti, Resljeva cesta št. 26.

Nepozabnega, zasluženega tovariša pokojnika ohranimo v trajnem in častnem spominu.

Ljubljana, 27. decembra 1927.

Gremij trgovcev v Ljubljani

Mestni pogrebni zavod.

V globoki žalosti sporočamo vse sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naša iskreno ljubljena soproga oziroma hčerka, sestra in svakinja, gospa

Zinka Leder

roj. Jeltnikar

soproga žel. uradnika

danes, dne 26. t. m., po kratkem, mukopolnem trpljenju nenadoma, bogu vdan preminula.

Pogreb drage pokojnice se bo vršil v sredo, dne 28. t. m., ob 4. uri popoldne iz mrtvašnice drž. bolnice k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 26. decembra 1927.

Zalujoči soprog Franc Leder in ostali sorodniki.

Mestni pogrebni zavod.

Tvrška Ravhekar & Derganc sporoča žalostno vest, da je njen dolgoletni družabnik, gospod

Anton Ravhekar

trgovec

včeraj, dne 26. decembra ob pol 23. uri nenadoma bogu vdan preminul.

Blagega pokojnika, ki je vrsto let neumorno deloval v procvit naše tvrške, ohranimo vedno v častnem spominu.

V Ljubljani, dne 27. decembra 1927.

Mestni pogrebni zavod.

Brez posebnega naznanila.

Globoko potrži naznanjamo, da nam je neizprosna usoda dne 26. t. m. zvečer nenadoma ugrabila iz našega rodbinskega kroga iskrenoljubljenega soproga ozir. sina, brata, strica in svaka, gospoda

Antona Ravhekarja

trgovca in posestnika

Kratko je bilo njegovo življenje, a trudapolno.

Pogreb ljubljene in nepozabnega pokojnika bo v sredo dne 27. decembra t. l. ob 3. uri popoldne iz hiše žalosti Resljeva cesta 26. na pokopališče k Sv. Križu.

Maša zadušnica se bo darovala v četrtek 29. t. m. ob 148 uri zjutraj v župni cerkvi sv. Petra v Ljubljani.

Ljubljana — Boh. Bistrica, 27. decembra 1927.

Globoko zalujoča rodbina Ravhekar in vsi ostali sorodniki.